

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 20.3.2003
KOM(2003) 124 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

**Den Europæiske Unions indsats inden for forskning og teknologisk udvikling
Årsrapport 2002**

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

Den Europæiske Unions indsats inden for forskning og teknologisk udvikling Årsrapport 2002

Resumé	5
1. Et europæisk forskningsrum under opbygning	6
1.1. Samordning af forskningspolitikkerne	6
1.2. Forskermobilitet	8
1.3. Forbindelsen mellem forskning og innovation	8
1.4. Les infrastructures de recherche	11
1.5. Les questions de Science et société.....	12
1.6. Den internationale og den regionale dimension.....	14
2. Forberedelse af det sjette rammeprogram	17
2.1 Den interinstitutionelle forhandling	17
2.2. Gennemførelsesinstrumenter	19
3. Gennemførelse og virkning af det femte rammeprogram i 2001	21
3.1. Gennemførelse af det femte rammeprogram.....	21
3.2 Fællesskabsforskningens virkninger	22
3.3. Internationalt samarbejde	26
3.4. Evaluering af rammeprogrammet	28
4. Rådgivning og kontrol	30
4.1. Udvalget for Videnskabelig og Teknisk Forskning (CREST)	30
4.2. De rådgivende ekspertgrupper	30
4.3. Programudvalgene	30
4.4. Grupper på højt niveau.....	31
4.5. Videnskabelig rådgivning	31
5. Fremtidsudsigter.....	33
Bilag I	34
Bilag II	62

RETSGRUNDLAG FOR ÅRSRAPPORTEN

Artikel 173 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab: "I begyndelsen af hvert år forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Denne rapport omhandler navnlig de aktiviteter, der har fundet sted det foregående år inden for forskning og teknologisk udvikling og resultatformidling, samt arbejdsprogrammet for det igangværende år."

Artikel 5 i afgørelsen om femte FTU-rammeprogram (182/1999/EF, EFT L 26 af 1.2.1999): "Kommissionen orienterer regelmæssigt Europa-Parlamentet og Rådet om de generelle fremskridt i gennemførelsen af rammeprogrammet og særprogrammerne."

Artikel 24 i afgørelsen om regler for deltagelse (1999/65/EF, EFT L 26 af 1.2.1999): "Den årlige rapport, som Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet i overensstemmelse med traktatens artikel 173, skal indeholde oplysninger om gennemførelsen af denne afgørelse."

ANDRE INFORMATIONSKILDER

- De årlige tilsynsrapporter (systematisk og løbende gennemgang): de offentliggøres hvert år og omhandler både rammeprogrammet og de enkelte særprogrammer; de giver koncis og uafhængig feedback om, hvor langt man er nået med gennemførelsen af programmerne, og om kvaliteten af denne gennemførelse.
- Femårige evalueringsrapporter: de offentliggøres hvert fjerde år og omhandler både rammeprogrammet og de enkelte særprogrammer; de rummer en uafhængig, retrospektiv evaluering af EU's FTU-programmers relevans, effektivitet, resultater og virkning.
- Den europæiske rapport om indikatorer for videnskab og teknologi: den indeholder redegørelser, statistikker og grundige analyser af europæisk og national FTU i en international kontekst.
- Forskning og udvikling: årlige statistikker (Eurostat): den udgives en gang om året og indeholder internationalt sammenlignelige statistikker om F&U-bevillinger, F&U-udgifter, F&U-personale og patenter i medlemsstaterne, fordelt efter regionerne.
- Statistik om F&U og innovation i kandidatlandene og Den Russiske Føderation (Eurostat).
- "Statistics on Science and Technology in Europe" - Offentliggjort i serien: "Panorama of the European Union" (Eurostat).
- "Statistics in focus" Emne: Vidensskab og teknologi (Eurostat).
- Kommissionens årlige budgetrelaterede dokumenter: det foreløbige budgetforslag, budgettet, det konsoliderede forvaltningsregnskab og balancen.
- Undersøgelser og analyser, der offentliggøres i forbindelse med FTU-programmerne, og som omhandler spørgsmål, der er specifikke for de FTU-områder, de dækker.

De fleste af disse dokumenter kan fås eller bestilles på Kommissionens internetadresser:

- Kommissionens generelle EUROPA-netsted: <http://europa.eu.int>
- Cordis-netstedet med informationer om FTU-rammeprogrammet: <http://www.cordis.lu>
- GD for Erhvervspolitik's netsted: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/>
- GD for Informationssamfundet's netsted: http://europa.eu.int/information_society/
- GD for Erhvervspolitik's netsted: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/>
- Det Fælles Forskningscenters (FFC) netsted: <http://www.jrc.org>
- Eurostats netsted: <http://europa.eu.int/comm/eurostat>

I overensstemmelse med Kommissionens politik for åbenhed og information kan man i øvrigt også finde meget fyldestgørende oplysninger om Den Europæiske Unions politikker og specielt på Cordis-netstedet, der er forbeholdt FTU-rammeprogrammet; på GD Forskning's og de øvrige berørte tjenestegrenes netsteder findes alle referencedokumenter, ordlyden af forslagsindkaldelserne og en lang række andre oplysninger.

Desuden henvises der til et bilag, der for hver især af særprogrammerne under det femte rammeprogram viser de videnskabelige og tekniske aktiviteter for 2001 og udsigterne for 2002, og som kan læses online på følgende internetadresse:
<http://europa.eu.int/comm/research/report2002.html>

RESUMÉ

Denne årsrapport omfatter perioden fra januar 2001 til marts 2002, der har været præget af en helt enestående udvikling i Fællesskabets forskningspolitik. Kommissionen har uddybet sine overvejelser om det europæiske forskningsrums forskellige dimensioner, og den har udformet et rammeprogram, der til fulde kan bidrage til realiseringen af dette forskningsrum.

I tidsrummet mellem februar og september 2001 vedtog Kommissionen forslagene vedrørende det sjette rammeprogram og midlerne til at gennemføre det. Efter førstebehandlingen af rammeteksten nåede Rådet og Parlamentet i det store og hele til enighed om det samlede beløb, strukturen, prioriteringerne og gennemførelsesinstrumenterne. Kommissionen har ændret sine forslag, hvad angår midlerne til at gennemføre det, med det formål at tilpasse teksterne efter den enighed, der var opnået, og for at sikre en hurtig vedtagelse af det sjette rammeprogram.

Sideløbende hermed udarbejdede Kommissionen de nærmere regler for iværksættelsen af gennemførelsesinstrumenterne, især de integrerede projekter, ekspertisennetene og deltagelsen i forskningsprogrammer, der gennemføres af flere medlemsstater. Hvad angår sidstnævnte har Kommissionen efter opfordring fra Rådet indhentet forslag fra medlemsstaterne med henblik på at finde frem til de områder, der eventuelt kan ydes fællesskabsstøtte til.

Flere vigtige etaper i opbygningen af det europæiske forskningsrum er blevet tilbagelagt med offentliggørelsen af de første resultater i forbindelse med benchmarkingen af de nationale FTU-politikker, kortlægningen af fremragende kompetence inden for forskning og teknologisk udvikling i Europa, vedtagelsen af en strategi for forskermobilitet, den europæiske innovationsresultattavle, handlingsplanen "Videnskab og samfund" og meddelelserne om det europæiske forskningsrums internationale og regionale dimensioner.

Sideløbende hermed blev der undertegnet en rammeaftale om samarbejde på forskningsområdet mellem Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank, og det europæiske forskningsnetværk GÉANT blev operationelt.

Gennemførelsen af det femte rammeprogram fortsatte med vellykkede resultater i 2001, hvor der blev iværksat hen ved 5000 kontrakter, der tilsammen omfatter over 23 000 deltagere, og hvor Fællesskabets finansielle bidrag udgør over 3,7 mia. EUR. Det, at man har udviklet værktøjer og uddybet analysen for bedre at kunne kvantificere fællesskabsforskningens samfundsøkonomiske virkning, har gjort det muligt at konstatere nye fremskridt mod de mål, der tager sigte på at øge andelen af små og mellemstore virksomheders deltagelse, kvindernes deltagelse i forskningen og en bedre hensyntagen til etiske aspekter.

Det internationale samarbejde er blevet styrket bl.a. gennem undertegnelsen af aftaler med Malta, Ukraine, Rusland og Indien og med udbygningen af de "bi-regionale" forbindelser med Asien, Latinamerika, de caribiske lande og Balkan-landene.

Endelig har de rådgivningsstrukturer, hvorigennem Kommissionen får bistand til gennemførelsen af forskningsaktiviteterne, fuldtud opfyldt deres formål i kraft af de rapporter og udtalelser, der er forelagt af CREST, de rådgivende ekspertgrupper og de grupper på højt niveau, der blev nedsat af Kommissær Busquin i 2001. Disse strukturer er blevet styrket gennem nedsættelsen af Det Europæiske Rådgivende Forskningsudvalg (EURAB), som startede arbejdet i andet halvår af 2001.

1. ET EUROPÆISK FORSKNINGSRUM UNDER OPBYGNING

Projektet om at skabe et europæiske forskningsrum blev undfanget som et resultat af et initiativ fra Kommissionens¹ side og Det europæiske Råds viljesytring om, at forskningsaktiviteterne og forskningspolitikkerne burde integreres og samordnes bedre, både på nationalt og på europæisk plan, som blev fremsat første gang i Lissabon. Realiseringen af projektet går frem efter "den åbne samordningsmetode", der består i, at medlemsstaterne i samarbejde med Kommissionen går sammen efter behov og i forskellige sammensætninger, med henblik på at gennemføre konkrete tiltag, der kan bidrage til realiseringen af den serie målsætninger, der er anført nedenfor.

De fremskridt, der er gjort med realiseringen af det europæiske forsknings- og innovationsrum, er behandlet i den første statusrapport², der blev udarbejdet til Det Europæiske Råd i Stockholm i marts 2001.

1.1. Samordning af forskningspolitikkerne

1.1.1. Benchmarking af forskningspolitikkerne

Baseret på en metode og tyve indikatorer, som blev fastlagt i partnerskab med medlemsstaterne³, koncentreredes benchmarkingen af de nationale forskningspolitikkers resultater om fem temaer, som Rådet udvalgte i juni 2000, nemlig offentlige og private investeringer i forskning og udvikling, videnskabelig og teknologisk produktivitet, forskningens indflydelse på erhvervslivets konkurrenceevne og beskæftigelsen, menneskelige ressourcer og fremme af en videnskabskultur og videnskabelig forståelse i befolkningen. Analysen af resultaterne er blevet overdraget til fem ekspertgrupper. De disponible data for de femten første indikatorer er blevet offentliggjort i juni 2001⁴, og arbejdet med bearbejdningen af de fem resterende er blevet fortsat i samarbejde med EUROSTAT. Den første statusrapport blev offentliggjort i juni 2002⁵. De første resultater af benchmarkingen⁶ blev delt ud på industri- og forskningsministrenes seminar i Girona den 1. februar 2002 og forlagt ITRA-udvalget i Europa-Parlamentet den 26. februar 2002; de er blevet offentliggjort på CORDIS⁷, således at de i vid udstrækning kan blive drøftet og suppleret.

Benchmarkingen af de nationale forskningspolitikkers resultater er blevet gennemført parallelt med udarbejdelsen af "European Trend Chart on Innovation", hvor der hvert år offentliggøres en "europæisk innovationsresultattavle" (se punkt 1.3.1).

1.1.2. Kortlægning af videnskabelig ekspertise i Europa

Formålet med at kortlægge videnskabelig ekspertise er at finde frem til, hvor i Europa der findes FTU-kapacitet på bestemte områder, også mindre kendte og/eller små kapaciteter, og at vurdere deres kvalitet. Det skulle gøre det muligt at øge disses synlighed på tværs af grænserne ved at formidle kortlægningsresultaterne bredt til politikere, forskere, erhvervsliv

¹ KOM(2000)6.

² SEK(2001)465.

³ SEC(2000)1842

⁴ Key Figures 2001: ISBN 92-894-1183-X og <http://www.cordis.lu/rtd2002.indicators.scoreboard.htm>

⁵ SEK (2001)1002.

⁶ SEK(2002)129.

⁷ <http://www.cordis.lu/rtd2002/era-developments/benchmarking.htm#results>

og investorer. Derudover kunne resultatet blive, at netværkssamarbejdet intensiveres, mobiliteten og videnoverførslen i Europa øges, og at Europa bliver et mere tiltrækkende sted at forske. På foranledning af Det Europæiske Råd, som opfordrede hertil på Lissabon-mødet, og i forlængelse af Rådets møde d. 15. juni 2000 har Kommissionen og medlemsstaterne i fællesskab fastlagt en metode⁸ for et pilotforsøg med kortlægning af fremragende videnskabelig kompetence i Europa, i første omgang på tre områder: biovidenskaber, nanoteknologi og økonomi. Forsøget blev derefter udvidet til lande, der er associeret med rammeprogrammet. Forsøgets mål er at vurdere metodemæssige fordele og ulemper og at indarbejde erfaringerne i en konsolideret og generaliseret metode, som så kan benyttes til fortsat kortlægning fra 2003 og fremefter. I første fase vil der naturligvis blive frembragt et mindre antal kortlægninger, men de vil føre til brugbare og interessante resultater.

De første resultater for økonomi foreligger allerede og blev drøftet med interessenter i november 2001. Hvad angår kortlægning inden for biovidenskaber og nanoteknologi, er der gennemført forberedende undersøgelser med hjælp fra ekspertgrupper, som har sonderet forskellige alternativer og tilvejebragt et solidt grundlag for gennemførelse af forsøget. I marts 2002 blev der nedsat et interessentpanel, som skal bistå Kommissionens tjenestegrene med at styre resten af forsøget og fremsætte anbefalinger med henblik på en mulig generalisering af metoden. Kontrahenter, der er udvalgt efter et åbent udbud⁹ udfører bibliometriske analyser og patentanalyser inden for biovidenskaber og nanoteknologi og udvikler redskaber til at fremlægge resultaterne på måder, der kan bruges af de forskellige brugerkategorier. Ved udgangen af 2002 forventes de endelige resultater af forsøget med kompetencekortlægning at foreligge. Generaliseringen af metoden og strategien for gennemførelse af næste runde af denne kortlægning tages op i fjerde kvartal 2002 i tæt samarbejde med medlemsstaterne i lyset af brugernes behov og resultatet af forsøget.

1.1.3. Etablering af netsamarbejde mellem de nationale forskningsprogrammer

Etablering af netsamarbejde mellem de forskningsaktiviteter, der gennemføres på nationalt og regionalt plan og gensidig åbning af programmerne, er en af målsætningerne for det fælles forskningsrum. Som det første skridt lancerede Kommissionen en forundersøgelse om etablering af et integreret informationssystem for forskning i Europa, der skulle gøre det lettere at iværksætte samordningsaktiviteter. Desuden blev der den 30. maj 2001¹⁰ offentliggjort en meddelelse om iværksættelse af artikel 169 og etablering af netsamarbejde mellem de nationale forskningsprogrammer. Som opfølgning på Rådets konklusioner af 30. oktober 2001 har Kommissionen intensiveret dialogen med de nationale og internationale myndigheder med henblik på at få fastlagt gennemførelsesbestemmelser for de støtteforanstaltninger til samordningen, der er forudset under det sjette rammeprogram, og få udformet pilotprogrammer, der er egnede til anvendelse af artikel 169.

Konkrete forslag med henblik på at sætte skub i den gensidige åbning af de nationale FTU-programmer blev drøftet på industri- og forskningsministrenes uformelle seminar i Girona den 1. og 2. februar 2002. De første udvalgte temaer var havforskning, plantegenomer, kompleksitet og komplekse systemer samt kemi. Den gradvise iværksættelse har siden været genstand for supplerende arbejde inden for CREST.

⁸ SEK(2001)434.

⁹ 2001/S165.

¹⁰ KOM(2001)282.

1.2. Forskermobilitet

Som opfølgning af rapporten¹¹ fra en gruppe højtstående repræsentanter for forskningsministrene vedtog Kommissionen i juni 2001 en meddelelse¹² om "En mobilitetsstrategi for det europæiske forskningsrum", hvor den fremlægger en strategi for forskermobilitet i det europæiske forskningsrum.

I meddelelsen stilles der forslag om en serie foranstaltninger for at forbedre annonceringen af ledige stillinger og orienteringen om administrative og lovgivningsmæssige forhold i landene (f.eks. en webportal) og bistå forskere i udlandet og deres familier (f.eks. et net af mobilitetscentre) samt foranstaltninger, der skal forbedre forskernes og deres familiers situation på områder, der berører dem direkte (adgangsvilkår, social sikring, beskatning m.v.). Til den ende er der nedsat en styringsgruppe sammen med medlemsstaterne og kandidatlandene, hvor der løbende skal udveksles synspunkter på gennemførelsen af meddelelsens initiativer. Den holdt sit første møde i marts 2002.

I Bruxelles blev der i 2001 holdt en stor konference under titlen "*An enlarged Europe for researchers*" og en rundbordsdiskussion om forskermobilitet. Derudover blev der givet støtte til det belgiske formandskabs konference "*For a European research opened on the world*".

1.3. Forbindelsen mellem forskning og innovation

Overvejelserne om, hvordan man kan styrke forbindelsen mellem forskning og innovation, er blevet videreført i 2001. De går ud på at finde frem til, hvordan EU kan skabe vilkår, som kan tilskynde den private sektor til at yde en mere dynamisk forskningsindsats og fremme en bedre erhvervsmæssig nyttiggørelse af den frembragte viden.

1.3.1. Den europæiske resultattavle for innovation

Efter anmodning fra Det Europæiske Råd udsendte Kommissionen i september 2001 den første komplette udgave af den årlige europæiske innovationsresultattavle ("*European Innovation Scoreboard*"¹³), et af de tre hovedelementer i *the European Trend Chart on Innovation*, som er midlet til at gennemføre "metoden med åben koordinering" på innovationsområdet.

Her vurderes innovationsevnen i medlemsstaterne hver for sig og i EU som helhed på fire hovedområder: menneskelige ressourcer på innovationsområdet, videnproduktion, formidling og udnyttelse af viden samt finansiering, resultater og markeder på innovationsområdet.

De 17 resultatindikatorer skulle kunne indfange nogle af de vigtigste målestokke for innovation: de grundlæggende forudsætninger, som f.eks. reserver af uddannede forskere og af risikovillig kapital, foreløbige resultater som f.eks. højteknologiske patenter, og endelige resultater som f.eks. innovative produkters andel af salget og markeder for højteknologiske produkter som informations- og kommunikationsteknologisk udstyr og internetadgang¹⁴.

¹¹ Ekspertgruppe på højt plan om forbedring af forskernes mobilitet

¹² <http://europa.eu.int/comm/research/fp5/pdf/finalreportmobilityhleg.pdf> - <http://europa.eu.int/comm/research/fp5/>
KOM(2001)331.

¹³ Et første forsøg på en resultattavle blev i september 2000 udsendt som bilag til KOM(2000)567.

¹⁴ Nogle af indikatorerne er identiske med Europa-Kommissionens "strukturelle" hovedindikatorer, mens andre af resultattavlens indikatorer bygger på snævrere afgrænsede definitioner end strukturindikatorerne for at fokusere på netop innovation.

Anden udgave af resultattavlen blev udsendt i oktober 2001¹⁵ og foreligger også som et interaktivt værktøj på Trend Chart-netstedet¹⁶. Sammenstillingen af tal er ledsaget af dybtgående analyser af resultater og udviklingslinjer; styrkerne og svaghederne i de enkelte landes præstationer belyses, og for hver indikator vurderes konvergenser og divergenser på europæisk plan:

- For mange af de 17 innovationsindikatorer udviser de førende lande i EU betydelige forspring i forhold til USA og Japan¹⁷, hvad der peger på et betydeligt potentiale for udveksling af god forvaltningspraksis og for læring inden for EU. Forskellene mellem medlemsstaterne er særlig store for fire indikatorer: livslang læring, F&U i erhvervsvirksomheder, højteknologipatenter og andelen af små og mellemstore virksomheder, der er engageret i innovationssamarbejde. Interessant nok er der større forskelle mellem landene, hvor private beslutninger spiller ind, og mindre for indikatorer, der påvirkes kraftigt af det offentlige, f.eks. videregående uddannelse eller offentlige investeringer i F&U. Det gør udfordringen til det offentlige langt vanskeligere: hvordan tilskyndes private investeringer og forretningsstrategier til at fokusere på innovation?
- Ud over at pege på problemer på nationalt plan viser innovationsresultattavlen også, at EU som helhed klarer sig dårligt i forhold til USA og Japan på to centrale områder: F&U i erhvervsvirksomheder og højteknologipatenter. Over for disse forhold peger resultattavlens ledsagedokumenter på to politiske indsatsområder: For det første er der behov for, at medlemsstaterne tilrettelægger eller øger incitamenter for virksomhedsbaseret F&U. For det andet er der behov for at forske i årsagerne til EU's ringe præstationer inden for højteknologipatenter; spørgsmålet er om de skyldes mangel på grundlæggende kompetence i de højteknologiske sektorer eller europæiske firmaers måde at beskytte deres opfindelser på. Én årsag til svagheden inden for højteknologipatenter kan måske være, at europæiske universiteter og offentlige forskningsinstitutioner patenterer deres opfindelser og sælger deres teknologi i for ringe omfang.

1.3.2. Stimulering af forskningsinvesteringer

Igangsæt af impulsen fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon er arbejdet på at stimulere private investeringer i forskning fortsat ad to forskellige spor i 2001:

- Med udgangspunkt i det igangværende arbejde med at benchmarke offentlige og private forskningsinvesteringer har man søgt at finde midler til at øge effektiviteten af offentlige finansieringsmekanismer til støtte for private forskningsinvesteringer.

Myndighederne har flere virkemidler at benytte sig af; når de anvendes effektivt og i en passende blanding, kan de være med til at stimulere til øget privat investering. Virkemidlerne omfatter også direkte foranstaltninger som f.eks. tilskud, skatteordninger, låne- og kapitalgarantier og støtte til risikovillig kapital. I denne forbindelse

¹⁵ SEK(2001)1414.

¹⁶ <http://trendchart.cordis.lu/>

¹⁷ For eksempel er UK, Frankrig og Irland førende på verdensplan inden for produktion af kandidater i naturvidenskab og teknik, Finland, Nederlandene og Sverige inden for offentlige udgifter til F&U, Sverige inden for erhvervslivets udgifter til F&U og Nederlandene, Sverige og Danmark inden for husholdningers adgang til internettet.

er målet med resultattavlen at finde frem til effektive måder at udnytte virkemidlerne på, både hver for sig og i kombination med andre.

På grundlag af det foreløbige arbejde med resultattavlen har Kommissionen i sin meddelelse til Det Europæiske Råds møde i Barcelona foreslået, at der opstilles et mål for offentlige og private forsknings- og udviklingsinvesteringer tilsammen på 3% af BNP, at nå inden årtiets udgang. Heraf bør den erhvervsfinansierede andel stige fra de nuværende 55% til omkring to tredjedele. Dette arbejde har også leveret input til notatet, der blev udarbejdet for at stimulere debatten på det uformelle seminar for forsknings- og industriministre i Girona den 1.-2. februar 2002. Heri blev der redegjort for midlerne til at øge F&U-udgifterne til 3% af BNP i 2010.

- Med udgangspunkt i den centrale rolle, som Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Den Europæiske Investeringsfond (EIF) spiller for tilvejebringelsen af investeringsmidler til forsknings- og innovationsprocessen, har der fundet drøftelser sted for at identificere mulige synergier, der kan fremme denne proces og munde ud i en samarbejdsaftale mellem Kommissionen og EIB.

Et struktureret samarbejde mellem Kommissionen og EIB skulle gøre det lettere for Kommissionen, EIB og EIF at kombinere deres finansiering med det formål at maksimere effekten af deres indsats på EU-plan og at tiltrække privat investering i forskning. Kommissionen og EIB-gruppen arbejder på at skaffe sig midlerne hertil.

Den 7. juni 2001 undertegnede forskningskommissær Philippe Busquin og formand for Den Europæiske Investeringsbank Philippe Maystadt et fælles memorandum om forskning¹⁸. Deri fastlægges der en ramme for samarbejdet med det sigte at øge komplementariteten mellem finansieringsmidler fra Fællesskabets forskningsrammeprogram og Den Europæiske Investeringsbanks og Den Europæiske Investeringsfonds *Innovation 2000 Initiative* ("i2i").

EIB har deltaget i målrettede seminarer om f.eks. bioteknologi og er med i forberedelsen af det sjette rammeprogram. Hvad angår nye finansieringsordninger for forskning og innovation, er der gjort fremskridt med at finde frem til eksisterende finansielle ydelser, der egner sig til at finansiere forskning og innovation, og med at udtænke måder at kombinere dem på.

1.3.3. *Intellektuel ejendom*

Det mål, der går ud på at sørge for en bedre omsætning af viden til økonomisk værdi gennem bedre beskyttelse, forvaltning og overførsel af intellektuel ejendomsret som f.eks. patenter og ophavsrettigheder, har man forfulgt på følgende måde i 2001:

- Der er udarbejdet forslag til retsakter om intellektuel ejendomsret inden for bioteknologi og beskyttelse af opfindelser, der implementeres på computere, og der er gjort visse fremskridt i forhandlingerne om et EF-patenter¹⁹, omend centrale problemer som valg af værneting til løsning af stridigheder, sprogordning og de nationale patentmyndigheders rolle ikke er løst.

¹⁸ <http://europa.eu.int/comm/research/press/2001/memorandum-eib-fr.pdf>

¹⁹ KOM(2000)412.

- På workshopper og i ekspertgrupper er der gjort fremskridt med at identificere, fremme og formidle bedste praksis for udnyttelse af intellektuel ejendom i forskning og innovation. Der har været holdt høringer, som har mundet ud i tre ekspertudarbejdede rapporter, som har leveret input til tilrettelæggelsen af EU-politik (f.eks. meddelelser og handlingsplaner for biovidenskaber og bioteknologi) og vejledning til forskere. Der er iværksat nye aktiviteter (undersøgelser og ekspertgrupper) om sammenhængen mellem nationale regler for intellektuel ejendom i forbindelse med offentligt finansieret forskning, optimal udnyttelse af intellektuel ejendom i forskningssamarbejdet mellem universiteter og erhvervsliv og intellektuel ejendoms betydning for forskning, der bygger på informations- og kommunikationsteknologi. Som led i denne proces er samarbejdet blevet intensiveret med både Det Europæiske Patentkontor og Verdensorganisationen for Intellektuel Ejendomsret.
- På grundlag af resultater fra ekspertgrupper og workshopper er udarbejdelsen af vejledninger i videnforvaltning påbegyndt til støtte for fastlæggelsen af regler om intellektuel ejendom i sjette rammeprogram.

1.4. Forskningsinfrastruktur

1.4.1. Opbygning af en europæisk tilgang til forskningsinfrastruktur

På grundlag af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon og med yderligere opbakning fra Rådet af forskningsministre har Kommissionens tjenestegrene udarbejdet et arbejdsdokument med titlen *"A European research area for infrastructures"*²⁰, hvori der foreslås retningslinjer for en europæisk politik for forskningsinfrastruktur ud fra en analyse af tidligere resultater og nuværende mangler. Det anbefales særlig, at der tilvejebringes nye mekanismer for videnskabelig rådgivning og politiske beslutninger på infrastrukturuområdet, og at midlerne til opbygning af ny central infrastruktur kombineres. Endelig drøftes det, hvordan eksisterende infrastruktur kan udnyttes bedre.

I juni 2001 opfordrede Rådet i erkendelse af fordelene ved en europæisk indfaldsvinkel til forskningsinfrastruktur inden for rammerne af det europæiske forskningsrum Kommissionen til i tæt samarbejde med medlemsstaterne at sondere behovet for nye ordninger til støtte for forskningsinfrastrukturrelaterede strategier. Som reaktion på denne opfordring indkaldte Kommissionen en ekspertgruppe med repræsentanter udpeget af alle medlemsstater.

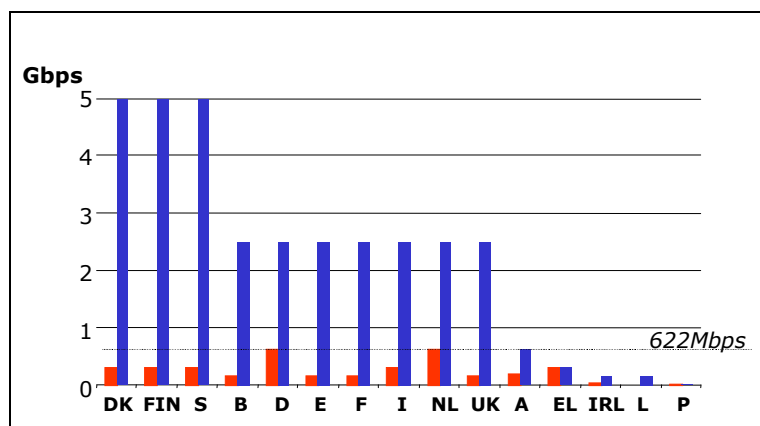
Ekspertgruppen konkluderede, at udformningen af politikker for forskningsinfrastruktur af europæisk betydning har gennemgået en støt udvikling hen mod det mere og mere komplekse og mindre og mindre effektive, og at der nu ganske rigtigt er behov for en mere kollektiv fremgangsmåde, som kan vejlede politikudformningen i medlemsstaterne. Ekspertgruppen holdt flere møder i 2001. I slutrapporten, som blev udsendt i begyndelsen af 2002, anbefalede den, at medlemsstaterne nedsætter et *"europæisk strategiforum for forskningsinfrastruktur"*, som skal støtte en sammenhængende og strategistyret tilgang til politikudformning vedrørende forskningsinfrastruktur i Europa, og at det gøres lettere at tage multilaterale initiativer, der fører til bedre udnyttelse og udbygning af forskningsinfrastruktur.

²⁰

SEC(2001)356.

1.4.2. Opbygning af elektroniske højhastighedsnet for videnskabelig kommunikation

Kommissionen har i samarbejde med medlemsstaterne arbejdet aktivt hen imod målet fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon. Europa har nu indtaget førstepladsen på verdensplan hvad angår forskningsnet.

Figur 1: Adgangskapacitet for nationale forsknings- og uddannelsesnet til Géant-hovednettet (juni og december 2001)

Siden 1. november 2001 har Europa rådet over et fuldt funktionsdygtigt transeuropæisk net (Géant), der kører med 10 Gbps og forbinder 32 nationale forsknings- og uddannelsesnet (NRENs: National Research and Education Networks). Det er 16 gange så meget som i 2000. Sideløbende hermed er de nationale net blevet opgraderet, hvad der har ført til en betydelig stigning i adgangskapaciteten hos alle europæiske forskningsinstitutter og universiteter. Denne forbedring i de forskellige nationale nets adgang til de transeuropæiske net i perioden juni til december 2001 er afbildet i figur 1.

Géant og andre projekter fremskynder også en udbredt indførelse af den nye internetprotokol, IPv6, i Europa, idet akademiske institutioner og erhvervsvirksomheder arbejder sammen på prøveanlæg i stor skala, som aktivt støtter europæisk politik på området.

For særlig krævende forskningsområder (f.eks. højenergifysik, astronomi, molekylærbiologi og miljø) opbygges derudover forsøgsnet af Grid-typen. Grid-konceptet handler om ved hjælp af et teknologilag i form af et stykke middleware at muliggøre effektiv udnyttelse af data og databehandlingsressourcer på verdensplan og at give enhver bruger på internettet sømløs adgang til dem som til en enkelt ressource. Géant og Grid-net anses for at være vigtige byggesten til internettets næste generation.

1.5. Spørgsmål om videnskab og samfund

Efter udsendelsen i november 2000 af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, "Videnskab, samfund og borgere i Europa" blev der lanceret en omfattende høring om forholdet mellem forskning og samfund via et online-forum²¹. Dokumentet behandlede særlig forbindelsen mellem forskningspolitik og samfundsmæssige målsætninger, risikohåndtering og forsigtighedsprincippet, etik inden for videnskab og forskning, dialog mellem forskere og borgere, offentlig forståelse af videnskab og kvindernes plads og rolle inden for videnskaben.

²¹

<http://www.cordis.lu/science-society>

Da den offentlige debat sluttede (20. juni 2001), havde 182 personer meldt sig, og der var kommet 69 indlæg, hvoraf mange omfattede mere end ét emne.

1.5.1. Handlingsplanen "Videnskab og samfund"

Kommissionen fulgte den 4. december 2001 op på en resolution fra Rådet²² med vedtagelsen af handlingsplanen "Videnskab og samfund", som blev præsenteret for Rådet af forskningsministre den 10. december 2001. Den omfatter 38 "aktioner", hvis formål er at fremme videnskabelig oplysning og uddannelse og videnskabskultur, at gøre videnskabspolitikken mere borgernær og at placere ansvarsbevidst forskning centralt i den politiske beslutningsproces.

Planen er et forvaltningsredskab, hvor alle aktiviteter vedrørende videnskab og samfund præsenteres i en sammenhængende helhed; den omfatter en generel tidsplan for gennemførelsen og værktøjer til overvågning af denne gennemførelse, vurdering af effekten og tilpasning af aktionerne til eventuelle nye behov.

1.5.2. Den etiske ramme om forskningen

Den Europæiske Gruppe vedrørende Etik inden for Naturvidenskab og Ny Teknologi (EGE) har arbejdet videre med forskningens etiske rammer med henblik på at indarbejde dem i sjette rammeprogram.

Den fortsatte dialog med EGE, Europarådet og repræsentanter for medlemsstaterne har ført til, at handlingsplanen "Videnskab og samfund" kom til at omfatte seks aktioner vedrørende etik:

- oprettelse af et informations- og dokumentationsobservatorium for videnskabsetik
- igangsætning af en offentlig dialog om videnskabsetik
- højnelse af forskeres opmærksomhed på etiske spørgsmål
- fremme af lokale og nationale netværk mellem etiske komitéer
- opdyrkning af en international dialog om etiske principper
- beskyttelse af dyr, der bruges i forskning.

I meddelelsen "Biovidenskaber og bioteknologi - en strategi for Europa" vedtog Kommissionen den 27. januar 2002 følgende aktioner:

- Fællesskabets støtte til forskning vedrørende socioøkonomiske og etiske spørgsmål og til formidlingen af resultater styrkes og koncentrerer, herunder kriterierne for at vurdere fordelene ved at anvende bioteknologi i levnedsmiddelproduktionen, med henblik på at lette fremtidig rapportering og at levere en god basis for samfunds-mæssige beslutninger om anvendelse af bioteknologi og biovidenskab.
- Forskningsstøtten kanaliseres over mod en mere systematisk kortlægning af fordele og ulemper/risici, som bør omfatte en større indsats med hensyn til formidling af information og debat.

²² 9980/01 RECH 76, juni 2001.

- Det skal sikres, at etiske, juridiske og sociale konsekvenser tages i betragtning på så tidligt et stadium som muligt af fællesskabsstøttet forskning.
- Sammen med Europa-Parlamentet udvikles foranstaltninger med henblik på at informere om analysen af etiske spørgsmål på EU-plan.
- Der skal samarbejdes med offentlige og private partnere med henblik på at afdække områder, hvor det er muligt at skabe konsensus om etiske retningslinjer/normer eller bedste praksis, f.eks. stamcelleforskning, biobanker, xenotransplantation, genetisk testning og anvendelse af dyr i forskningsøjemed.

Kommissionens tjenestegrene har fulgt - og i givet fald deltaget i - aktiviteterne i relevante internationale organisationer som f.eks. Europarådet (arbejdsgruppe om biomedicinsk forskning, hvor der udarbejdes en protokol om biomedicinsk forskning, arbejdsgruppe om bioteknologi, arbejdsgruppe om humangenetik, hvor der udarbejdes en protokol om humangenetik, og styringskomitéen om bioetik), UNESCO og FN.

1.5.3. *Udvikling af et fælles teknisk-videnskabeligt referencesystem*

I forlængelse af konferencen om videnskab og styreformer i oktober 2000 blev der i marts 2001 holdt en workshop tilrettelagt af arbejdsgruppen "*Democratising expertise and establishing scientific reference systems*", som har bidraget til udarbejdelsen af hvidbogen om styreformer i EU. I forbindelse hermed indkom der over 200 besvarelser på et spørgeskema, der blev lagt ud på internettet mellem marts og maj 2001.

Der blev oprettet et netværk om styreformer bestående af embedsmænd fra medlemsstaterne med henblik på diskussion og udveksling af god praksis vedrørende samspillet mellem videnproducenter (det videnskabelige samfund), politiske planlæggere og civilsamfund. Sigtet er også at udvikle et videnskabeligt referencesystem.

I 2001 påbegyndtes også udviklingen af et sæt retningslinjer for Kommissionens egen praksis, hvad angår udvælgelse og udnyttelse af ekspertbistand ved tilrettelæggelse af politikker, hvor hensigten er senere at fremsætte et forslag til en fælles fremgangsmåde, som også skal gælde for andre institutioner og medlemsstaterne. Desuden startedes udarbejdelsen af en plan for europæiske fælles videnskabelige referencesystemer (ECSRS, European Common Scientific Reference Systems) og erfaringsudveksling mellem forskningsorganer og myndigheder, der beskæftiger sig med risikospørgsmål. Dette blev fulgt op med udsendelsen af retningslinjer og forslag vedrørende risikohåndtering, anvendelse af forsigtighedsprincippet og risikokommunikation.

1.6. **Den internationale og den regionale dimension**

1.6.1. *Det europæiske forskningsrums internationale dimension*

I meddelelsen "*Det europæiske forskningsrums internationale dimension*"²³ af 25. juni 2001 udstikkes hovedretningslinjerne for en ny international samarbejdspolitik på det videnskabelige og teknologiske område, der er i overensstemmelse med de strategiske mål, som går ud på at lukke det europæiske forskningsrum op over for resten af verden. Medlemsstaterne og Fællesskabet skal i fællesskab iværksætte samarbejdspolitikken under hensyntagen til målene

²³

KOM(2001)346.

for EU's politikker på det videnskabelige og teknologiske område og på det udenrigspolitiske område.

Denne åbning bør gøre det muligt for EU-landene at drage fordel af et internationalt samarbejde på det videnskabelige og teknologiske område, som baner vejen for tættere politiske og økonomiske forbindelser med kandidatlandene og EØS-landene. Den nye strategi for internationalt samarbejde gør det også muligt at udbygge forbindelserne mellem EU og tredjelandene²⁴ og bidrager til at opnå en bedre dialog mellem visse lande²⁵ og til at styrke forskning og teknologiudvikling i Europa.

1.6.2. *Det europæiske forskningsrums regionale dimension*

På initiativ fra kommissærerne Philippe Busquin og Michel Barnier vedtog Kommissionen i oktober 2001²⁶ en meddelelse om det europæiske forskningsrum regionale dimension, hvor det undersøges, hvilken rolle regionerne spiller i forsknings- og innovationsindsatsen i Europa; heri fremlægges også en strategi, der tager sigte på at integrere forskningspolitikken og regionalpolitikken i Europa og på at forbedre regionernes forskningskapacitet. Iværksættelsen af denne strategi understøttes af en bred vifte af fællesskabsinstrumenter:

- Det sjette rammeprogram, som åbner mulighed for samarbejde på tværs af regionerne (bl.a. gennem etablering af netsamarbejde mellem forskningsprogrammer og forskningsinitiativer på regionalt plan), en mere sammenhængende udvikling af de regionale politikker (bl.a. gennem regionalt fremsyn), særlige foranstaltninger for små og mellemstore virksomheder (kooperativ og kollektiv forskning), stipendier (specielt møntet på forskere fra de mindre udviklede regioner eller fra kandidatlandene), samt gennem ekspertisenettene og de integrerede projekter. Deltagere fra regioner under mål 1²⁷ har der også mulighed for at kombinere finansiering fra rammeprogrammet med støtte fra strukturfondene (EFRU).
- De regionale innovationsaktiviteter, der er iværksat under det femte rammeprogram, som i synergi med strukturfondenes innovationsaktiviteter tager sigte på at støtte netværksdannelse mellem aktører og initiativer på regionalt plan, at fremme strategier for vidensamfundet og at lette informationsudvekslingen. Samspillet mellem regioner, der er langt fremme, og de mere tilbagestående, herunder regioner i kandidatlandene, vil især blive fremmet inden for netværket af nyskabende regioner i Europa (IRE)²⁸.
- Strukturerende og mere langsigtede aktiviteter, der vil blive iværksat på Kommissionens foranledning, f.eks. i form af særlige serviceydelser til regionerne (teknologirevision, benchmarking, udveksling af god praksis osv.), forbedring af forbindelserne mellem videnskabelige eksperter og politiske beslutningstagere samt tilvejebringelse af en regional dimension i de fremtidige informationssystemer om forskning og innovation i Europa.

²⁴ Partnerlandene i Middelhavsområdet, Balkanlandene, Rusland, de nye uafhængige stater, udviklingslandene, industrilandene og vækstøkonomilandene.

²⁵ F.eks. har israelske, palæstinensiske og jordanske forskningsinstitutioner fundet sammen i VITEK-samarbejdsprojekter vedrørende integreret forvaltning af vandressourcer og folkesundhed.

²⁶ KOM(2001)549.

²⁷ Med de begrænsninger, der er fastsat i fællesskabsreglerne for statsstøtte.

²⁸ <http://www.innovating-regions.org>

Resultaterne af en undersøgelse om emnet "Inddragelse af regionerne i det europæiske forskningsrum" forelå i januar 2002 og er allerede blevet offentliggjort af Kommissionen. Ved udgangen af 2001 blev der iværksat en anden undersøgelse vedrørende de yderste regioners forskningskapacitet²⁹. Kommissionens tjenestegrene har desuden ved besøg på stedet og formidling af dokumenter enten i papirform eller online indledt en bred informationskampagne over for de forskellige aktører med det formål at bevidstgøre dem om budskabet i meddelelsen.

²⁹

<http://www.erup.net>

2. FORBEREDELSE AF DET SJETTE RAMMEPROGRAM

Det Europæiske Råd opfordrede på sit møde i Stockholm den 23. og 24. marts 2001 Rådet til ved fælles beslutningstagning med Europa-Parlamentet at vedtage sjette rammeprogram for forskning inden udgangen af juni 2002, idet det navnlig understregede nødvendigheden af at gøre fuld brug af de nye instrumenter (ekspertisenet, integrerede projekter og deltagelse i forskningsprogrammer, der gennemføres af flere medlemsstater), samtidig med, at der tages hensyn til behovet for at styrke samhørigheden og støtte de små og mellemstore virksomheder.

Kommissionen vedtog i løbet af 2001 forslagene til det sjette rammeprogram og derefter forslagene vedrørende midlerne til dets gennemførelse, nemlig særprogrammerne og deltagelsesreglerne. Disse forslag er nyskabende, især hvad angår målet, som er at gøre det sjette rammeprogram til det vigtigste instrument til realiseringen af det europæiske forskningsrum ved at styrke den virkning og strukturerende effekt, som fællesskabsforskningen har, og fordi forslagene fastlægger enklere og mere gennemskuelige gennemførelsesbestemmelser og en forenklet forvaltning.

2.1 Den interinstitutionelle forhandling

Året gik i vid udstrækning med førstebehandlingen af forslagene vedrørende det sjette rammeprogram (for henholdsvis EF og Euratom). Forhandlingerne skred hurtigt frem og var præget af sammenfaldende holdninger inden for de forskellige institutioner, der bl.a. accepterede det samlede budget, som Kommissionen havde foreslået.

2.1.1. Rammeprogrammet

Forslagene til afgørelserne om det sjette rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (for henholdsvis EF og Euratom)³⁰ blev vedtaget den 21. februar 2001. Med et samlet foreslået budget på 17,5 mia. EUR afspejler de foreslåede aktioner hovedretningslinjerne for realiseringen af det fælles forskningsrum.

Forslaget til rammeprogrammet var genstand for den første udveksling af synspunkter mellem forskningsministrene den 3. marts og en orienterende debat på Rådets møde d. 26. juni 2001.

Den 30. oktober 2001 nåede Rådet til enighed om en fælles indstilling til det sjette rammeprogram, som bl.a. stadfæstede strukturen i og forvaltningsbestemmelserne for særprogrammerne. De vigtigste ændringer af Kommissionens forslag vedrører indholdet af det udvalgte tema "genomforskning og bioteknologi i sundhedens tjeneste", tilrettelæggelsen af det udvalgte tema "bæredygtig udvikling, globale miljøændringer og økosystemer" omfanget af den finansielle støtte, der stilles til rådighed for ny forskningsinfrastruktur samt budgettet til og gennemførelsesbestemmelserne for området "Foregribelse af EU's videnskabelige og teknologiske behov".

Som led i førstebehandlingen vedtog Europa-Parlamentet den 14. november 2001 sin udtalelse, som indeholdt en række ændringsforslag til Kommissionens forslag, der bl.a. tog sigte på indførelse af en "vej til topkvalitet" som et supplerende instrument til de integrerede projekter og ekspertisenettene, en styrkelse af de etiske principper, som den europæiske

³⁰ KOM(2001)94.

forskning skal overholde og en betydelig reduktion af budgetandelen til området "Foregribelse af EU's videnskabelige og teknologiske behov".

For at inkorporere en lang række af Parlamentets ændringsforslag ændrede Kommissionen sine forslag til rammeprogrammet den 22. november 2001³¹. De ændrede forslag afspejler således Europa-Parlamentets udtalelse, især hvad angår de etiske principper, der skal overholdes, og nødvendigheden af at sikre overgangen til de nye instrumenter i overensstemmelse med "vejen til topkvalitet", samtidig med at den generelle balance i den oprindelige fordeling af budgettet opretholdes.

Rådet afsluttede sin førstebehandling af forslagene til rammeprogrammet (henholdsvis for EF og Euratom), idet der den 10. december 2001 opnåedes politisk enighed om et kompromis, hvori det blev stadfæstet, at de nye instrumenter skulle spille en fremtrædende rolle, mens fastlæggelsen af de etiske principper blev overført til særprogrammerne, og der blev foretaget en justering af fordelingen af budgettet på de forskellige udvalgte temaer og aktiviteter.

Den fælles holdning, som formaliserede den politiske enighed, blev vedtaget af Rådet den 28. januar 2002 og i vid udstrækning godkendt af Kommissionen den 30. januar 2002³².

Efter førstebehandlingen af forslagene til rammeprogrammet var der således opnået bred enighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet, for så vidt angår det overordnede budget og fordelingen heraf, programstrukturen, de videnskabelige og teknologiske prioriteringer og gennemførelsesmidlerne. Der er kun divergerende synspunkter med hensyn til, hvordan man skal håndtere problemet med de etiske principper, der skal overholdes, og som Europa-Parlamentet ønsker eksemplificeret i en liste over forskningsemner, der bør udelukkes.

2.1.2. Særprogrammerne

Kommissionen vedtog den 30. maj 2001 forslagene til beslutningerne om særprogrammerne til gennemførelse af rammeprogrammet (henholdsvis for EF og Euratom)³³. Kommissionen ændrede senere, nemlig den 17. oktober 2001, forslaget til særprogrammet om "integrering og styrkelse af det europæiske forskningsrum"³⁴ for at præcisere indholdet og gennemførelsesbestemmelserne for kapitlet om foregribelse af EU's videnskabelige og teknologiske behov.

Med udgangspunkt i den brede overensstemmelse mellem Europa-Parlamentets udtalelse og Rådets fælles holdning om forslagene til afgørelserne om det sjette rammeprogram ændrede Kommissionen den 30. januar 2002 sine forslag vedrørende særprogrammerne³⁵ for at drage konsekvenserne af de ændringer, der var blevet foretaget i rammeprogrammet under førstebehandlingen, og som vedrørte de forskningsaktiviteter, der skal gennemføres, fordelingen af det samlede budget og de dertil svarende midler

På forskningsministrenes møde i Rådet den 11. marts var der en orienterende debat om særprogrammerne, hvor man fortrinsvis behandlede spørgsmålet om, hvor mange særprogrammer der skulle være, og tre udvalgsrelaterede aspekter, nemlig udvalgstype, udvalgenes beføjelser og funktionsmåde, især med henblik på gennemførelsen af de to EF-særprogrammer.

³¹ KOM(2001)709.

³² SEK (2002)105.

³³ KOM(2001)279.

³⁴ KOM(2001)594.

³⁵ KOM(2002)43.

2.1.3. Deltagelsesreglerne

Den 10. september 2001 vedtog Kommissionen forslaget til afgørelse om reglerne for deltagelse og formidling af resultater³⁶, som den derefter ændrede den 10. januar 2002 for at tage hensyn til den politiske enighed, der var opnået i Rådet den 10. december 2001 om forslagene til det sjette rammeprogram.

På mødet i Rådet den 11. marts havde forskningsministrene en orienterende debat om reglerne for deltagelse og formidling af resultater, der var koncentreret dels om mindsteantal af deltagerne i forskningsaktioner, evaluering og udvælgelse af projektforslag, solidarisk hæftelse for deltagerne og supplerende finansiering til særprogrammerne, dels om det finansielle bidrag til termonuklear fusion (Euratom).

2.2. Gennemførelsesinstrumenter

Det meste af 2001 er gået med at udarbejde gennemførelsesbestemmelser for integrerede projekter, ekspertisenet og fællesskabsbidrag til programmer, der iværksættes af flere medlemsstater (artikel 169), og med den efterfølgende indkredsning af emneområder, der egner sig særligt til sidstnævnte.

2.2.1. Integrerede projekter og ekspertisenet

Der er gjort en stor kommunikationsindsats, både internt og eksternt: det første seminar om instrumenterne den 20. april, regelmæssige informationsmøder for de udførende generaldirektorer, talrige arrangementer over for omverdenen, som hovedsagelig har været henvendt til forskningsaktører over hele Europa. Der blev nedsat en særlig taskforce om instrumenterne med repræsentanter for forskellige direktorater i GD Forskning og for andre GD'er, der er involveret i gennemførelsen af rammeprogrammet (INFSO, ENTR, TREN, FISH), med det formål at drøfte spørgsmål i forbindelse med instrumenterne.

Der er udarbejdet arbejdsdokumenter om bestemmelserne vedrørende gennemførelse af integrerede projekter og ekspertisenet, som er lagt ud på GD Forsknings netsted, så det videnskabelige samfund kan følge de seneste overvejelser i Kommissionens tjenestegrene. Over for forskningsverdenen blev der påbegyndt en stor kommunikationsindsats, som resulterede i, at der i begyndelsen af 2002 blev afholdt syv seminarer, hvor de nye instrumenter blev præsenteret for "informationsformidlere" inden for hvert af de udvalgte forskningstemaer.

2.2.2. Artikel 169

I meddelelsen af 30. maj 2001³⁷ sonderede Kommissionen muligheden for at gøre brug af generelle rammebestemmelser til at iværksætte Fællesskabets deltagelse i forskningsprogrammer, der gennemføres af flere medlemsstater. Under de efterfølgende drøftelser viste det sig, at der var et udtalt ønske om at vedtage specifikke beslutninger om anvendelse af artikel 169 for hver sag. Derfor opfordrede Rådet den 30. oktober medlemsstaterne til i snævert samarbejde med Kommissionen at identificere specifikke områder med henblik på udformning af et begrænset antal pilotprogrammer og til sammen med Kommissionen at undersøge eventuelle gennemførelsesbestemmelser til forslag til fælles programmer; endvidere anmodede det Kommissionen om at forelægge forslag til Fællesskabets deltagelse i pilotprogrammerne.

³⁶ KOM(2001)500.

³⁷ KOM(2001)282.

I januar 2002 fremlagde Kommissionen en oversigt over de specifikke områder, der kunne tænkes at interessere medlemsstaterne, og overlod det til en særlig taskforce at foretage gennemgangen af dem. Kun forslaget vedrørende "platformen for kliniske forsøg" for de tre fattigdomsrelaterede sygdomme, der indgår i målene for rammeprogrammet, blev vurderet til at være tilstrækkeligt "modent" og gjort til genstand for efterfølgende behandling med henblik på udformning af et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning.

3. GENNEMFØRELSE OG VIRKNING AF DET FEMTE RAMMEPROGRAM I 2001

3.1. Gennemførelse af det femte rammeprogram

Der blev underskrevet hen ved 5000 kontrakter i 2001, hvilket repræsenterede en fællesskabsstøtte på over 3,7 mia. EUR fordelt på over 23.000 deltagere. På grundlag af en statistisk analyse af dataene vedrørende disse kontrakter kan det konstateres, at det femte rammeprogram har været en stor succes i 2001 med deltagelses- og finansieringsniveauer pr. aktions-type og pr. program svarende til tallene for 2000.

De mere detaljerede erfaringer, der kan drages heraf, er følgende:

- **Aktioner med omkostningsdeling, navnlig aktioner inden for forskning og teknologisk udvikling, er og bliver den fremherskende indsatsmåde, der kan tilskynde til videnskabeligt samarbejde og frembringelse af viden på fællesskabsplan;** disse aktioner udgør over 82 % af budgetforpligtelserne i 2001 og omfatter over 70 % af deltagelserne i rammeprogrammet i 2001. Forsknings- og teknologiudviklingsprojekterne har modtaget 87 % af finansieringen og udgør over 78 % af deltagelserne i aktioner med omkostningsdeling, hvilket er mindre end i 2000. Resten er fordelt mellem demonstrationsprojekter, kombinerede projekter, støtte til adgang til forskningsinfrastruktur og specifikke foranstaltninger til fordel for små og mellemstore virksomheder.
- **Det gennemsnitlige finansielle bidrag pr. underskrevet kontrakt (aktioner med omkostningsdeling) ligger på 1,17 mio. EUR i 2001,** hvilket er en mindre nedgang i forhold til 2000 (1,29 mio. EUR), mens det gennemsnitlige antal deltagere pr. aktion faldt fra 6,5 i 2000 til 6,26 i 2001. Sammenlagt er det gennemsnitlige finansielle bidrag stadig dalende.
- **Den gennemsnitlige projektudvælgelsesprocent ligger over 48, hvilket er en kraftig stigning i forhold til 2000 (28%).** Det bør bemærkes, at for mange af de projekter, der blev udvalgt 2001, er kontrakterne først blevet underskrevet i 2002.
- **Fællesskabets finansielle støtte fordeler sig fortsat næsten ligeligt mellem forskningsorganisationer, højere uddannelsesinstitutioner og industrien;** denne ligelige fordeling viser sig også i det antal kontrakter, der er indgået med disse tre kategorier af deltagere i rammeprogrammet.
- **Deltagelsesniveauet i medlemsstaterne og de associerede lande forbliver stabilt;** således stammer næsten 86 % af deltagerne i rammeprogrammet fra EU. De associerede landes samlede deltagelse udgør over 10% af den samlede deltagelse, og blandt disse er kandidatlandenes deltagelse steget fra 46% til lidt over 50% i 2001.
- **I kraft af de kontrakter, der er underskrevet i 2001, er der etableret flere samarbejdsforbindelser end i 2000;** der er således etableret hen ved 85 000 forbindelser mellem retlige enheder fra medlemsstaterne og over 20 000 med de associerede lande. Sidstnævnte har samtidig etableret næsten 2 600 indbyrdes samarbejdsforbindelser.
- **Betydningen af støtten til forskeruddannelse og -mobilitet i Europa, bekræftes ved,** at der gennem systemet med Marie Curie-stipendier er tildelt 1116 stipendier,

som udgør et fællesskabsbidrag på næsten 150 mio. EUR. Næsten 200 projekter vedrørende videnskabelige konferencer på højt niveau har ligeledes modtaget finansieringstilskud, som har gjort det muligt at tilrettelægge møder mellem erfarne videnskabsfolk og unge europæiske forskere.

3.2 Fællesskabsforskningens virkninger

3.2.1. Samfundsøkonomiske virkninger

Vurderingen af den samfundsøkonomiske virkning af Fællesskabets forskningsaktiviteter i 2001 blev foretaget både gennem nationale undersøgelser og ved undersøgelser af særprogrammernes effekt på fællesskabsplan.

Der blev lavet undersøgelser af Østrig, Irland, Tyskland og den flamske region i Belgien. Af resultater kan nævnes, at rammeprogrammet i Tyskland har udviklet sig til en central del af den offentligt finansierede forskning og omfatter over 40% af firmaerne i fremstillingssektoren. Hvert andet konsortium har tyske deltagere. Rammeprogrammet ansås for at have afgørende betydning for stimuleringen af netsamarbejdet i europæisk forskning. I nogle af de andre undersøgelser har det vist sig, at EU-finansieringen og irske forskeres evne til at udnytte denne har være afgørende for fremvæksten i Irland af et antal særdeles succesrige virksomheder, som nu har stjernestatus i forskerverdenen i kraft af deres præstationer. I Østrigs tilfælde blev det konkluderet, at rammeprogrammet tiltrækker eliten i den østrigske erhvervssektor.

Blandt hovedpunkterne i undersøgelsen³⁸ af virkninger på fællesskabsplan var, at programmet havde haft god effekt på videnskabeligt og teknisk plan og ved at fremme visse EU-politikker, som f.eks. miljøpolitikken. På mere bredtfavnende politikområder som beskæftigelse og regionaludvikling var det sværere at vurdere virkningerne. Undersøgelserne viste, at det er afgørende for projekternes samfundsmæssige og økonomiske effekt, at de fra starten råder over den rette videnskabelige, tekniske og administrative kompetence og lægger planer for resultatudnyttelsen.

En større undersøgelse af de samfundsøkonomiske virkninger, som Kommissionen havde bestilt, blev færdig i årets løb³⁹. Undersøgelsen blev udført af førende akademikere fra europæiske forskningscentre og sigtede mod at opnå bedre forståelse af, hvordan virkningerne af rammeprogrammer bør konstateres, afgrænses og måles. Undersøgelsen faldt i fire dele: en gennemgang af begrundelserne for offentligt finansieret FTU, en gennemgang af evalueringspraksis under rammeprogrammerne, casestudier og betragtninger over den fremtidige evalueringsstrategi. Denne undersøgelse er et referencedokument for tilrettelæggelsen af den kommende tids politik.

Den 4. marts 2002 blev der holdt et workshopmøde med cirka 40 eksperter fra medlemsstaterne for at fremlægge undersøgelsens resultater og tage hul på en dialog om Fællesskabets fremtidige evalueringspolitik. Formålet hermed skal være at gennemgå det nuværende evalueringsystem på baggrund af de kommende store ændringer i forsknings-

³⁸ Særprogramundersøgelser blev foretaget på områderne biovidenskab, fremstillings- og industriteknologi, materialer og transport, ikke-nuklear energi og internationalt samarbejde (INCO). Desuden blev der igangsat en undersøgelse på miljøområdet.

³⁹ PREST et. al., *Assessing the Economic Impacts of the Framework Programme*, maj 2002. <http://www.cordis.lu/fp5/monitoring/studies.htm>

systemet, herunder det europæiske forskningsrum, det sjette rammeprogram og de nye instrumenter.

3.2.2. *Små og mellemstore virksomheders adgang til forskning*

Det fælles kontaktpunkt, der er forbeholdt små og mellemstore virksomheder, har i 2001 behandlet over 3.000 henvendelser. Kontaktpunktet har yderligere forbedret kvaliteten af den service, der ydes⁴⁰, især takket være indførelsen af en onlineservice "SME TechWeb"⁴¹. Der er afholdt 4 møder under NCP-nettet (systemet af nationale kontaktpunkter for små og mellemstore virksomheder) i 2001 med henblik på udveksling af god praksis, der kan fremme små og mellemstore virksomheders deltagelse i rammeprogrammet. Der er lanceret støtteaktiviteter med det formål yderligere at forbedre nettets ydeevne.

Der har været flere ansøgninger vedrørende de specifikke foranstaltninger for små og mellemstore virksomheder (sonderingspræmier og kooperative forskningsprojekter "CRAFT") i 2001 end for det foregående år, idet der er modtaget næsten 900 ansøgninger om sonderingspræmier og ca. 850 CRAFT-forslag. Ca. 37 % af disse projekter er blevet udvalgt til finansiering. I 77% af tilfældene drejer det sig om små virksomheder med under 50 ansatte og i 42 % af tilfældene er der under 10 ansatte. Præmierne har gjort det muligt for 1200 små og mellemstore virksomheder at fremsætte forslag i begyndelsen af 2002, og de har især tiltrukket virksomheder fra de associerede lande. Forslagsstillerne er blevet underrettet om resultaterne inden for 6 uger.

De 53 kontrakter vedrørende økonomiske og teknologiske undersøgelsesforanstaltninger, der blev underskrevet i 2000, har i 2001 dannet grundlag for 1000 forskningsprojekter med inddragelse af små og mellemstore virksomheder.

Ud af det samlede antal forskningsaktioner under rammeprogrammet er der næsten 4.600 små og mellemstore virksomheder, som har underskrevet en kontrakt i 2001. Små og mellemstore virksomheder repræsenterer over 23% af deltagelserne i de fire tematiske programmer, og de har modtaget finansiell støtte svarende til over 15% af den støtte, der er tildelt i henhold til disse programmer.

Inden for kollektiv forskning har en indkaldelse af interesselkøbegivelser tiltrukket over 100 forslag med deltagelse fra cirka 340 erhvervssammenslutninger eller -grupperinger. Det har bekræftet, at denne nye foranstaltning i det sjette rammeprogram har potentiale til at opfylde forskningsbehov i store grupperinger af små og mellemstore virksomheder.

Som led i samarbejdsaftalen mellem Kommissionen og Den Europæiske Rumorganisation blev der organiseret et netværk af regionale og nationale virksomhedskuvøser i rumfartssektoren. Målet er at stimulere start af nye virksomheder, tilskynde til teknologioverførsel og fremme samarbejdsprojekter. På det belgiske formandskabs initiativ blev der den 19. november 2001 holdt en konference i Liège om små og mellemstore virksomheder i det europæiske forskningsrum. Her udvekslede SMV'er, politiske planlæggere og formidlere synspunkter om det sjette rammeprogram.

I 2001 blev der udsendt 50 nye eksempler på vellykkede forskningsprojekter med SMV-deltagelse og to udgaver af nyhedsbrevet "SME Update". Deres sigte var at henlede europæiske små og mellemstore virksomheders opmærksomhed på deres muligheder for at få udbytte

⁴⁰ Over 95 % af henvendelserne er blevet behandlet inden for et døgn.

⁴¹ <http://sme.cordis.lu/home/index.cfm>

af rammeprogrammet. Cirka 100 artikler blev offentliggjort i videnskabelige, regionale eller brancheorienterede blade, og en aktiv mediekampagne forstærkede deres gennemslagskraft.

3.2.3. Kvindernes rolle i fællesskabsforskningen

Et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, udsendt den 15. maj 2001⁴², sammenfatter en række anbefalinger, der er fremkommet som følge af forskellige aktiviteter siden meddelelsen "*Kvinder og videnskab: Mobilisere kvinder til berigelse af europæisk forskning*"⁴³, nemlig at styrke ekspertgruppen (Policy Forum), berige overvågningssystemet for mainstreamingen og at øge forståelsen for spørgsmålet om "køn og videnskab". Kommissionen har bestilt en undersøgelse vedrørende udvælgelse og indsamling af statistiske indikatorer for kvinder og videnskab. Undersøgelsens data er bekendtgjort gennem flere publikationer og vil blive lagt ud på internettet⁴⁴.

Den såkaldte Helsinki-gruppe har tilvejebragt de kønsopdelte indikatorer, som der er brug for under overvågningen af, hvilke fremskridt der gøres med kvinders placering i videnskaben, og til at vurdere horisontal og vertikal segregering. Desuden arbejder den på at færdiggøre en rapport om forskellige nationale strategier for at styrke kvinder inden for forskningen. Dermed vil der for første gang foreligge nationale statistiske profiler for alle de 30 lande, der deltager i Helsinki-gruppen.

Kommissionen har fortsat den aktive udnyttelse af overvågningssystemet "Kvinder og videnskab", som vil blive yderligere udbygget under det sjette rammeprogram for at forbedre inddragelsen af kønsaspektet i forskningspolitikken generelt:

- Kommissionen har arbejdet frem mod målet om at få 40% kvindelige deltagelse på alle niveauer under gennemførelsen og forvaltningen af forskningsprogrammerne. I 2001 var der 30% kvinder i de grupper, som konstant og systematisk undersøger programmerne, 28% i de eksterne rådgivende grupper, 22% i programudvalgene og 27% blandt evalueringseksperterne for projekter under særprogrammerne. Disse tal viser, at der er gjort fremskridt hen mod Kommissionens mål i forhold til tidligere år. Kvindeandelen blandt de videnskabelige medarbejdere, der har stået for kontraktunderskrivelse i 2001, anslås groft til 16%, men der foreligger kun meget ufuldstændige tal.
- Der har under hele rammeprogrammet været gennemført konsekvensanalyser for kønsligestilling. Konklusionerne fra disse undersøgelser er udgivet som en række slutrapporter og en sammenfattende oversigtsrapport⁴⁵.

På konferencen "Gender & Research" (køn og forskning), afholdt i Bruxelles den 8. og 9. november 2001, mødtes politiske beslutningstagere og repræsentanter for det videnskabelige samfund med det formål at sætte fornyet skub i inddragelsen af kønsaspektet i europæisk forskning, særlig under etableringen af det europæiske forskningsrum. Konferencen tiltrak omkring 600 deltagere og bekræftede, at der er et stærkt politisk engagement i Europa for at øge kvinders rolle i videnskaben. Kommissionen havde her lejlighed til at forelægge resultaterne af indsatsen siden 1999, herunder de kønspolitiske konsekvensanalyser og Helsinki-gruppens resultater.

⁴² SEK(2001)771.

⁴³ KOM(1999)76.

⁴⁴ <http://www.cordis.lu/rtd2002/science-society/women.htm>

⁴⁵ http://europa.eu.int/comm/research/science-society/women/wssi/index_en.html

3.2.4. *Fællesskabsforskningens etiske aspekter*

Etisk screening af forskningsprojekter blev først kun gennemført for projekter under særprogrammet "Livskvalitet og forvaltning af bioressourcer", men derpå også inden for tre andre særprogrammer: "Konkurrence- og bæredygtig vækst", "Befæstelse af EF-forskningens internationale rolle" og "Udvikling af det menneskelige forskningspotentiale og den samfundsøkonomiske videnbase". Der blev nedsat en intern kontaktgruppe, som skulle informere repræsentanter for de forskellige programmer, drøfte deres opfattelse af etik med dem og forklare den etiske screeningproces. I alt blev omkring 60 projekter evalueret mellem marts og december 2001.

Under det femte rammeprogram, programmet vedr. livskvalitet, blev der efter indkaldelsen i 2001 ydet støtte til 11 forskningsprojekter og 2 ledsageforanstaltninger om etik for samlet et beløb på 6,3 mio. EUR. De udvalgte projekter svarer til de prioriterede emner, der er fastlagt i arbejdsprogrammet 2001 for den generiske aktivitet "bioetik" i livskvalitetsprogrammet:

- Etiske aspekter af videnskabelige og teknologiske udviklinger
- Etiske rammer for biovidenskaberne
- Offentlige politikker, lovgivning og bioetik
- Infrastruktur og metodologi for bioetik.

Der blev gjort en betydelig indsats for at øge opmærksomheden i kandidatlandene på etikens betydning i forskningen. Der blev afholdt workshopper under mødet i Europarådets styringskomité for bioetik i november 2001 og på Bled-forummet i december 2001, hvor IPTS⁴⁶ initiativer under betegnelsen "Enlargement Futures Project" blev forelagt for ministrene. I februar 2002 blev der holdt en større konference i Bratislava under titlen "Ethics in Research and Science: Situation and Perspectives of the Candidate Countries to the European Union", som tog kandidatlandenes særlige behov og fremtidige initiativer op.

3.2.5. *Virkninger på den økonomiske samhørighed i Europa*

Aktiviteterne under særprogrammet for "Innovation og fremme af små og mellemstore virksomheders deltagelse" har i samarbejde med Kommissionens tjenestegrene med ansvar for regionalpolitikken bidraget til, at der er blevet fastlagt regionale strategier for innovation, overførsel af teknologi og etablering af netværk mellem de berørte regioner.

De såkaldte "samhørighedslande" (Grækenland, Spanien, Irland og Portugal), har i 2001 fortsat modtaget betydelig fællesskabsstøtte til forskning. Disse lande udgør lidt over 16% af medlemsstaternes deltagelser i de kontrakter, der er indgået i 2001 (14,5% i 1999 og 16,5% i 2000). I penge er 12,2% af fællesskabsbidragene gået til samhørighedslandene (13,3 % i 2000). Endelig har samhørighedslandene deltaget i næsten 29% af de samarbejdsforbindelser, der er etableret mellem enheder fra medlemsstaterne, hvilket er nogenlunde samme andel som i 2000.

⁴⁶

Det Fælles Forskningscenters Institut for Teknologiske Fremtidsstudier.

3.3. Internationalt samarbejde

Det internationale FTU-samarbejde gennemføres inden for femte rammeprogram på to måder, der indbyrdes supplerer hinanden:

- foranstaltninger til fremme under det videnskabelige og teknologiske samarbejde, der gennemføres af de forskellige programmer, og som omfatter regionale og bilaterale dialoger og navnlig samarbejdsaftaler inden for videnskab og teknologi
- de specifikke foranstaltninger under programmet "Befæstelse af EF-forskningens internationale rolle" (INCO).

Derudover administrerer afdelingen for internationalt samarbejde den europæiske indsats i International Science and Technology Centre i Moskva (ISTC) og i Science and Technology Centre in Ukraine (STCU).

3.3.1. *De associerede ansøgerlandes deltagelse*

Kommissionen har gjort sig forskellige bestræbelser på at forbedre kandidatlandenes deltagelse i det femte rammeprogram. Der er afsat et særligt budget hertil og har været udsendt flere særlige indkaldelser af forslag:

- Særlige indkaldelser for temaprogrammer: de var henvendt til koordinatore af løbende kontrakter og tilskyndede dem til at overveje muligheden af at samarbejde med ekstra partnere fra førtiltrædelseslande. Denne foranstaltning vedrørte fire programmer: Informationssamfund, Livskvalitet, Vækst samt Energi, miljø og bæredygtig udvikling. Budget: 45 mio. EUR.
- Fælles indkaldelse for Livskvalitet, Vækst, Energi og miljø og Informationssamfund: Integration af kandidatlande i det europæiske forskningsrum - en ledsageforanstaltning af "ekspertisecenter"-typen. Budget: 35 mio. EUR.
- Ny indkaldelse for Internationalt samarbejde: strategisk aktion vedrørende uddannelse og ekspertise - mobilitetsordning. Stipendium for kursusperiode(r) i en EU-institution plus hjemvendelsesstøtte. Budget: 2 mio. EUR.
- Ændret indkaldelse vedrørende Internationalt samarbejde: støtte til deltagelse fra forskere fra kandidatlande i konferencer, der organiseres i Vesteuropa og til afholdelse af konferencer i kandidatlande (med mulighed for at finansiere informationsdage). Budget: 0,9 mio. EUR.
- RIS-NAC-indkaldelse: 16 regioner i 9 kandidatlande begyndte at tilrettelægge regionale innovationsstrategiske projekter i begyndelsen af 2002 for at opbygge konsensusbaseret innovationspolitik på regionalt plan. Budget: 5.25 mio. EUR.

En række møder er blevet holdt med repræsentanter for medlemsstaterne i kandidatlandene om integration af kandidatlandene i det europæiske forskningsrum. Der har været holdt flere møder med personlige repræsentanter for forskningsministre fra kandidatlande samt et uformelt ministermøde med forskningsministre fra medlemsstaterne og kandidatlandene.

Proceduren for udarbejdelse af kandidatlandenes aftaler om associering med det sjette rammeprogram blev sat i værk i 2001. Den følger en enklere og hurtigere metode, hvor "individuelle" associeringsrådsbeslutninger eller aftaler for hvert land erstattes af:

- et "rammeinstrument" der omfatter landets deltagelse i alle programmer, hvor det er muligt og
- en serie aftalememorandummer, hvori der fastlægges nærmere bestemmelser for deltagelsen i hvert program.

3.3.2. *Andre lande, der er associeret med rammeprogrammet*

De tre lande, der er associeret med rammeprogrammet i henhold til EØS-traktaten (Norge, Island og Liechtenstein), og Israel tegnede sig for omkring 700 deltagelser i rammeprogrammet i 2001. Schweiz havde i nærheden af 500 deltagelser i temaprogrammerne, som de medfinansierede projekt for projekt.

3.3.3. *Tredjelande*

Ikke-kandidatlande i Centraleuropa: Hidtil har der været forbindelser med Albanien, Bosnien-Hercegovina, Forbundsrepublikken Jugoslavien og Det Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien. I slutningen af 2000 havde udviklingen i denne region gjort det muligt at foreslå en specifik foranstaltning til fordel for "genintegrering af Balkan-landene". En indkaldelse af forslag med et EU-bidrag på 4 mio. EUR blev udsendt i 2001. Den resulterede i finansiering af otte kontrakter om miljø- og sundhedsrelaterede emner med partnere fra alle disse lande. Dertil kommer, at der den 23. oktober 2001 i Bruxelles blev holdt et første møde med højtstående repræsentanter fra de fire vestlige Balkan-lande, hvor der blev ført en uformel VITEK-politisk dialog og opnået enighed om hovedområder for regionalt samarbejde.

Nye uafhængige stater: Møderne om anvendelse af partnerskabs- og samarbejdsaftalerne gav lejlighed til at drøfte, hvilke temaer det videnskabelige og teknologiske samarbejde skulle omfatte. VITEK-aftalen med Rusland trådte i kraft den 10. maj 2001. I november 2001 blev en VITEK-aftale med Ukraine paraferet.

Topmødet mellem EU og Rusland i oktober 2001 om partnerskabs- og samarbejdsaftalen blev indledningen til VITEK-dialogen med Rusland og mandede ud i enighed om en handlingsplan, der skal fremme russiske videnskabsfolks deltagelse i rammeprogrammet.

ISCT- og STCU-centrene har bidraget til ikkespredning af masseødelæggelsesvåben gennem omskoling af militærforskere fra de nye uafhængige stater til civile aktiviteter. Fællesskabsfinansierede projekter har stimuleret til et frugtbart samarbejde som kan blive udbytterigt for forskningsorganisationer fra medlemsstaterne i betragtning af den store dygtighed og ekspertise, der på mange felter kendetegner forskere fra disse lande.

Nye vækstøkonomier og industrialiserede lande: Mellem EF og Indien blev der underskrevet en samarbejdsaftale i november 2001⁴⁷ og mellem EF og Chile blev der paraferet en teknisk-videnskabelig samarbejdsaftale samme måned⁴⁸, mens forhandlingerne om en tilsvarende aftale med Brasilien fortsatte ind i 2002. Samarbejdet med USA blev øget, bl.a. via administrative ordninger mellem Kommissionen og de relevante amerikanske

⁴⁷ Understøttende økonomisk udvikling og bestræbelserne for en vidensbaseret økonomi som specielt dækker miljø, bioteknologi, nanoteknologi, samt informations- og kommunikationsteknologi.

⁴⁸ Dækkende de forskellige aspekter af bæredygtig udvikling (specielt sikkerhed og kvalitet af fødevarer, helbredsrelaterede anvendelser af genomforskning, bæredygtig forvaltning af økosystemer) og styrkelse af industriel konkurrenceevne.

styrelser inden for ikke-nuklear energi og miljø. Samarbejdet har fortsat gjort solide fremskridt med de fælles beslutning om at fokusere på bestemte prioriterede VITEK-områder. I forholdet til Japan baner vedtagelsen af en ambitiøs handlingsplan på EU-Japan-topmødet vej for øget VITEK-samarbejde, bl.a. med mulighed for forhandlinger om en teknisk-videnskabelig samarbejdsaftale.

Middelhavslande: I juni 2001 holdt Styringskomitéen for det teknisk-videnskabelige Euro-Middelhavs-samarbejde sit ottende møde i Stockholm. Styringskomitéen nedsatte et ad hoc-udvalg til gennemførelse af dens henstillinger i tæt samarbejde med Kommissionen. En række workshopper om risikohåndtering og -forebyggelse på områderne miljø, vand, kulturarv og kystzoner har fundet sted mellem oktober og december 2001 og fremsat anbefalinger om kommende teknisk-videnskabeligt samarbejde i regionen. Endelig er det blevet vedtaget, at der i 2002 skal afholdes fire andre VITEK-workshopper om integreret forvaltning af begrænsede vandressourcer, sundhed, beskyttelse og restaurering af kulturarv samt vedvarende energi for at fastlægge en fælles forskningsdagsorden for de prioriterede områder, Styringskomitéen har udpeget.

Udviklingslandene: Kommissionen har deltaget i omlægningen af landbrugsforskningen på verdensplan og navnlig i Afrika syd for Sahara. Rammeprogrammet har ligeledes været en kilde til initiativer vedrørende strategiske temaer for udviklingslandene såsom udvikling af akvakultur, bekæmpelse af ørkendannelse og bevarelse af regnskove. Der blev i 2001 lanceret et initiativ, der sigter mod at øge forskningen i tre fattigdomsrelaterede sygdomme (malaria, tuberkulose og aids).

3.3.4. Regionale, bilaterale dialoger og internationale forpligtelser

Fællesskabet har i forbindelse med dets tværregionale forbindelser videreført sine bilaterale og regionale dialoger på FTU-området med Asien (ASEM), Afrika, Middelhavsområdet (Styringsudvalget og opfølgning af topmødet i Kairo) samt Latinamerika og de caribiske lande (REALC). Ikke mindst blev der gjort vigtige fremskridt med det teknisk-videnskabelige samarbejde mellem EU og Latinamerika/Caribien, da Brasilia-erklæringen om videnskab og teknologi blev vedtaget i marts 2002. Dialogerne fokuserer på problemer af regional betydning og indgår i EU's udenrigspolitik, der går ud på at styrke partnerskabet med disse regioner inden for rammerne af det fremspirende vidensamfund og inden for rammerne af støtten til regional integration.

3.4. Evaluering af rammeprogrammet

I 2001 begyndte man den næste femårsevaluering af Fællesskabets forskningsprogrammer med at fastlægge en overordnet tidsplan for denne aktivitet, herunder for de undersøgelser, der skal foretages i forbindelse med den. Under planlægningen har man nøje noteret sig læren fra tidligere femårsevalueringer, konklusionerne fra ETAN-ekspertgruppen vedr. vurdering af de samfundsøkonomiske virkninger⁴⁹, samt drøftelserne i CREST.

I 2001 udvidedes overvågningen af forskning og teknologiudvikling til at omfatte særskilt overvågning af realiseringen af det europæiske forskningsrum. Overvågningen blev yderligere styrket med nye fremgangsmåder, som skulle forbedre samspillet mellem overvågningen af rammeprogrammet og særprogrammerne⁵⁰. Disse ændringer blev gennemført både for at

⁴⁹ ETAN Working paper, Options and Limits for Assessing the Socio-Economic Impact of European RTD Programmes, 1999.

⁵⁰ Rapporter foreligger på: <http://www.cordis.lu/fp5/monitoring>

afspejle den ændrede politiske kontekst, som Lissabon-strategien resulterede i, og Kommissionens reformproces, hvor bestræbelserne går mod øget effektivitet og åbenhed.

Resultaterne og anbefalingerne fra den generelle overvågning omfattede bl.a. følgende punkter: der er behov for en detaljeret strategi og handlingsplan for et europæisk forskningsrum; der bør lægges vægt på kandidatlandenes deltagelse og internationalt samarbejde i forbindelse med det europæiske forskningsrum; det bør undersøges nærmere, hvordan små og mellemstore virksomheder fungerer inden for rammeprogrammet; kønsrelevante aspekter bør betones yderligere i rammeprogrammet, kvinders rolle i videnskaben bør fremmes; der er behov for mere viden til at understøtte planlægning og gennemførelse, særlig i forbindelse med de nye instrumenter; og der er et presserende behov for at installere et centralt administrativt informationssystem. Overvågningspanelet for rammeprogrammet lagde særlig vægt på behovet for mere effektiv dataindsamling allerede fra starten af sjette rammeprogram og for en mere sammenhængende strategi for evaluering og overvågning af alle områder inden for rammeprogrammet.

På grundlag af en grundig analyse af disse anbefalinger vil Kommissionens tjenestegrene følge op og reagere på hvert af de fremsatte punkter.

4. RÅDGIVNING OG KONTROL

4.1. Udvalget for Videnskabelig og Teknisk Forskning (CREST)

I 2001 har arbejdet i CREST været præget af udarbejdelsen af en rapport om spørgsmål i forbindelse med "Videnskab og samfund"⁵¹ og afgivelsen af to udtalelser om det videnskabelige og tekniske indhold i Kommissionens forslag til det sjette rammeprogram⁵². Sidstnævnte er udarbejdet efter anmodning fra Rådet med det formål at give stof til debat i dets instanser og muliggøre en hurtig vedtagelse af teksterne.

CREST er blevet hørt regelmæssigt i forbindelse med de aktioner, der bidrager til opbygningen af det europæiske forskningsrum, f.eks. aktionen "Kvinder og videnskab", arbejdet i de grupper på højt niveau, der behandler samordning og benchmarking af forskningsaktiviteterne samt forskermobilitet. Det er også blevet holdt underrettet om, hvor langt man er kommet med gennemførelsen af femte rammeprogram.

På foranledning af ministerseminaret i Girona den 1.2. 2002 gik udvalget i gang med at fastlægge tematiske pilotområder og gennemførelsesprocedurer med henblik på den gensidige åbning af de nationale forskningsprogrammer.

Belgiens og Sveriges nationale FTU-politikker er ligeledes blevet præsenteret for udvalget. Siden maj 2001 har CREST indbudt de associerede kandidatlande til at deltage i møderne med observatørstatus.

4.2. De rådgivende ekspertgrupper

De 17 ekspertgrupper, der yder Kommissionen bistand vedrørende indholdet i og retningslinjerne for de forskellige nøgleaktioner under det femte rammeprogram, har fortsat deres arbejde i overensstemmelse med deres mandat. De har bl.a. fremsat forslag til en nyorientering for 2002 af arbejdsprogrammerne til særprogrammerne. Drøftelserne med de berørte tjenestegrene i Kommissionen har båret frugt i form af væsentlige bidrag til refleksionen om, hvilke nye mål forskningen i Europa skal forfølge.

Den 21. marts 2001 foretog Kommissionen nyudpegelse af medlemmerne af ekspertgrupperne for rammeprogrammets resterende løbeperiode, hvor der bl.a. blev taget hensyn til associeringsaftalerne med landene i Øst- og Centraleuropa og Cypern. Tre fjerdedele af de afgående medlemmer blev udpeget til en ny mandatperiode. Det var ikrafttrædelsen af associeringsaftalen mellem Fællesskabet og Republikken Malta og tilbagetrædelsen af flere af ekspertgruppernes medlemmer, der gav anledning til denne delvise fornyelse i marts 2002.

4.3. Programudvalgene

I løbet af 2001 har der været over tredive møder i de ni programudvalg og udvalget vedrørende reglerne for deltagelse og formidling af resultaterne. De er på Kommissionens foranledning blevet hørt omkring trehundrede gange, hovedsageligt om forslag til afgørelser om udvælgelse af forslag. Alle de afgivne udtalelser har været positive. Kommissionen har ligeledes rettet uformelle henvendelser til udvalgene med henblik på udveksling af

⁵¹ CREST 1206/01

⁵² CREST 1207/01 og CREST 1214/01

synspunkter eller orientering. I alt har disse konsultationer resulteret i, at Kommissionen har vedtaget over 200 dokumenter til gennemførelse af særprogrammerne.

Udvalgene er blevet holdt underrettet om, hvor langt man var nået med gennemførelsen af særprogrammerne, og de er blevet hørt inden vedtagelsen af de tilhørende arbejdsprogrammer. Kommissionen har også forelagt dem sine forslag med henblik på det sjette rammeprogram og holdt dem underrettet om, hvordan de interinstitutionelle forhandlinger skred frem.

4.4. Grupper på højt niveau

Den gruppe på højt niveau, der har fået til opgave at forestå benchmarkingen af de nationale forskningspolitikker, kortlægningen af videnskabelig ekspertise i Europa og etableringen af et netværk mellem de nationale forskningsprogrammer, har fortsat sit arbejde i 2001; bl.a. har den fulgt arbejdet med de analyser og undersøgelser, der er gennemført af Kommissionens tjenestegrene og ekspertgrupperne. Den leverer oplysningerne om de nationale politikker og medlemsstaternes behov og godkender Kommissionens analyser og forslag til de næste etaper. Siden den 14. februar 2002 har den modtaget repræsentanter med observatørstatus fra alle de lande, der er associeret med rammeprogrammet.

Gruppen på højt niveau, der har til opgave at vurdere situationen omkring forskermobilitet i Europa og finde frem til, hvilke hindringer der er for mobiliteten, og hvordan de kan afhjælpes, afsluttede sit arbejde i april 2002 med offentliggørelsen af en rapport om forbedring af forskermobiliteten. Denne rapport har dannet grundlag for meddelelsen "*En mobilitetsstrategi for det europæiske forskningsrum*", som Kommissionen vedtog den 20. juni 2001⁵³. Som følge af Rådets resolution af 10. december 2001, hvori det opfordrede Kommissionen til at fortsætte iværksættelsen af denne strategi, blev der i januar 2002 nedsat en styringsgruppe, bestående af repræsentanter for medlemsstaterne og kandidatlandene, som skal følge iværksættelsen og bidrage til gennemførelsen af de foranstaltninger, der træffes for at fremme forskermobiliteten. Gruppen holdt sit første møde i marts 2002.

4.5. Videnskabelig rådgivning

4.5.1. Nedsættelse af Det Europæiske Rådgivende Forskningsudvalg (EURAB)

I 2001 blev Det Europæiske Rådgivende Forskningsudvalg nedsat. Det er et uafhængigt rådgivende udvalg på højt plan, som Kommissionen har nedsat for at få rådgivning om tilrettelæggelse og gennemførelse af Fællesskabets forskningspolitik. Det er sammensat af 45 topekspertes fra lande i og uden for EU. Dets medlemmer udnævnes personligt og kommer fra et bredt spektrum af akademiske og erhvervsmæssige miljøer og som repræsentanter for andre samfundsinteresser. Udnævnelserne bygger på indstillinger fra UNICE, ESF og Kommissionens tjenestegrene. Dets opmærksomhed vil særlig blive rettet mod realiseringen af det europæiske forskningsrum og anvendelsen af virkemidlerne til gennemførelse af den lagte politiske linje som f.eks. rammeprogrammet, og det vil yde rådgivning og fremsætte udtalelser om særlige forhold, enten efter anmodning fra Kommissionen eller på eget initiativ.

Forskningsudvalget holdt to plenarmøder i 2001. I september valgte det en formand (Helga Nowotny, ETH Zürich) og to næstformænd (Horst Soboll, DaimlerChrysler og Ian Halliday, Particle Physics and Astronomy Research Council, UK) og drøftede sine hovedopgaver. I

⁵³ KOM(2001) 331 af 20.06.2001:

december vedtog det sin forretningsorden og nedsatte seks arbejdsgrupper, der skal udarbejde rapporter på hver sit område. Alle arbejdsgrupper forventes at aflægge rapport i 2002.

Der blev iværksat en undersøgelse som skulle udpege og redegøre for typeeksempler på de instanser (f.eks. akademier, forskningsråd), der medvirker i den videnskabelige rådgivning af europæiske, nationale og eventuelt regionale myndigheder, når disse skal træffe beslutninger. Analysen vil omfatte EU-landene og lande, der er associeret med rammeprogrammet samt transnationale institutioner (f.eks. European Science Advisory Council, European Science Foundation). Som sammenligningsgrundlag vil der blive redegjort for hovedtræk ved tilsvarende videnskabelige rådgivningsinstanser i USA, Canada og Japan. Denne redegørelse forventes at blive en af Forskningsudvalgets baggrundsreferencer og bistå Kommissionen i dens indsats for at strukturere det europæiske forskningsrum.

4.5.2. Oprettelse af et europæisk støttenetværk for videnskabelig rådgivning

I juni 2001 oprettede Kommissionens tjenestegrene et netværk af europæiske eksperter i videnskabelig rådgivning. Det skulle kunne udgøre et forum for diskussion og udveksling af god praksis om metoder til vurdering af virkningen af videnskabelig rådgivning, når som helst der er behov for det. Netværket holdt to møder i 2001.

4.5.3 SINAPSE-nettet (Scientific INformAtion for Policy Support in Europe)

Der blev iværksat forberedelser til udviklingen af SINAPSE-nettet (SINAPSE e-network). Nettet er åbent for alle forskere og videnskabelige organisationer og skal først og fremmest forbedre formidlingen og udnyttelsen af videnskabelig rådgivning. Det giver Kommissionens tjenestegrene mulighed for at gennemføre uformelle konsultationer af det videnskabelige samfund og tilbyde sine medlemmer et system for tidlig varsling og et sæt kommunikationskanaler.

4.5.4. Kontakter med nationale forskningsråd og akademier

Generaldirektoratet har besøgt nationale rådgivende organer for at knytte tættere kontakter og udveksle viden om god praksis for, hvordan man kan yde støtte til rådgivende organer sammensat af højtstående eksperter.

5. FREMTIDSUDSIGTER

Perioden fra marts til december 2002 var præget af arbejdet med at få afsluttet processen for vedtagelsen af det sjette rammeprogram og særprogrammerne og fastlæggelsen af de forskellige arbejdsprogrammer til sidstnævnte. Rammerne for og midlerne til iværksættelsen af det sjette rammeprogram blev fastlagt med henblik på udsendelsen af de første forslagsindkaldelser.

Med det formål at puste nyt liv i realiseringen af det fælles forskningsrum blev der sideløbende hermed gjort status over, hvilke tiltag der var indledt. Det er blevet klarlagt, hvad der skal gøres for at skabe de nødvendige betingelser for en virkelig samordning af forskningspolitikkerne, for at opnå en bedre udnyttelse af de retlige instrumenter, der er til rådighed, for at opnå den bedst mulige effekt af de europæiske samarbejdsinitiativer og for at sikre kandidatlandenes fuldstændige inddragelse.

Som opfølgning på konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Barcelona har Kommissionen endelig ved at identificere de politikker og hovedmål, der skal forfølges på en sammenhængende måde, leveret stof til debatten om, hvordan de fastsatte investeringsmål for forskning og udvikling kan nås.

BILAG I

Tabel 1A: Indkomne forslag i 2001	36
Tabel 1B: Forslag, der er udvalgt til finansiering i 2001	37
Tabel 1C: Kontrakter, der er indgået i 2001.....	38
Tabel 2A: Fordeling på aktionstype af kontrakter indgået i 2001 (i mio. EUR).....	39
Tabel 2B: Fordeling på aktionstype af kontrakter indgået i 2001 (i %).....	42
Tabel 3A - Fordeling på modtagertype af kontrakter indgået i 2001 (i mio. EUR).....	45
Tabel 3B - Fordeling på modtagertype af kontrakter indgået i 2001 (i %).....	48
Tabel 4 - Fordeling pr. land af forslag indkommet i 2001 - Deltagelser pr. særprogram	51
Tabel 5A - Fordeling pr. land af kontrakter indgået i 2001 - Deltagelser pr. særprogram	53
Tabel 5B - Fordeling pr. land af kontrakter indgået i 2001 - Deltagelser pr. aktionstype og pr. modtagertype.....	55
Tabel 6: Samarbejdsforbindelser mellem landene i kontrakter indgået i 2001.....	57
Tabel 7: Finansiering af det femte rammeprogram.....	58
Tabel 8A: Forpligtelser til fællesskabsforskningen i perioden 1984-2002 (Løbende priser) ..	59
Tabel 8B: Forpligtelser til fællesskabsforskningen i perioden 1984-2002 (faste 2000-priser)	60
Tabel 9: Anvendte landekoder	61

FORKLARINGER

- I gruppen "kandidatlande og associerede lande" er Bulgarien, Cypren, Den Tjekkiske Republik, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien både kandidatlande og associerede lande. Tyrkiet er kandidatland, men ikke associeret land. Island, Liechtenstein og Norge er associerede lande i henhold til EØS-aftalen og Schweiz og Israel er associerede lande i henhold til en associeringsaftale.
- Data vedrørende antal forslag, der er modtaget, udvalgt og finansieret, gør det ikke muligt at måle medlemsstaternes "succesrate". Et forslag, som udvælges i år (n), kan være indkommet i år (n-1) eller blive finansieret i år (n+1).
- Data vedrørende stipendiekontrakter angår antal forslag, der er modtaget, udvalgt og finansieret. I henhold til stipendiets art kan der ydes støtte til en eller flere stipendiater, uden at antallet af stipendiater dog svarer til antallet af deltagere i kontrakten.
- Et givet lands repræsentation i de modtagne forslag er lig med antallet af forslag, hvor mindst én enhed fra det pågældende land deltager. Derimod er et lands deltagelse i de indgåede kontrakter det samlede antal gange, enheder fra dette land indgår i kontrakterne. Deltagelsen er med andre ord højere end repræsentationen.
- Der består en samarbejdsforbindelse mellem to enheder, hvis de deltager i samme projekt. Denne samarbejdsforbindelse registreres en gang, når de to enheder kommer fra samme land (på diagonalen i tabellen over samarbejdsforbindelser) og to gange, når enhederne kommer fra forskellige lande: en gang som samarbejdsforbindelse mellem land A og land B, en gang som samarbejdsforbindelse mellem land B og land A. Det samlede antal samarbejdsforbindelser er med andre ord summen af forbindelser mellem enheder i samme land og halvdelen af forbindelserne mellem forskellige lande.

TABEL 1A: INDKOMNE FORSLAG I 2001

	INDKOMNE FORSLAG I 2001				
	A	B	C=B/A	D	E=D/A
	Antal forslag	Antal deltagelser	Gennemsnitligt antal deltagelser pr. forslag	Ansøgt finansielt bidrag (mio. EUR)	Ansøgt gennemsnitligt finansielt bidrag pr. forslag (mio. EUR)
Aktioner med omkostningsdeling	8.961	64.843	7,24	14241,33	1,59
- heraf F&U-projekter	6.657	52.173	7,84	11848,96	1,78
- heraf demonstrationsprojekter	276	2.074	7,51	972,91	3,53
- heraf kombinerede projekter	242	1.873	7,74	749,93	3,1
- heraf støtte til infrastruktur	114	114	1,00	123,67	1,08
- heraf samarbejdsforskning	858	6.868	8,00	527,93	0,62
- heraf sonderingspræmier	814	1.741	2,14	17,94	0,02
Stipendier	3.729	8.021	2,15	1249,95	0,34
Støtte til netværk	721	10.022	13,90	1011,34	1,4
Samordnede aktioner	19	183	9,63	12,73	0,67
Ledsageforanstaltninger	2129	8.477	3,98	1208,39	0,57
I alt	15.559	91.546	5,88	17723,74	1,14

TABEL 1B: FORSLAG, DER ER UDVALGT TIL FINANSIERING I 2001

	FORSLAG, DER ER UDVALGT TIL FINANSIERING I 2001				
	A	B	C=B/A	D	E=D/A
	Antal forslag	Antal deltagelser	Gennemsnitligt antal deltagelser pr. forslag	Ansøgt finansielt bidrag (mio. EUR)	Ansøgt gennemsnitligt finansielt bidrag pr. forslag (mio. EUR)
Aktioner med omkostningsdeling	4.679	34.087	7,29	6381,42	1,36
- heraf F&U-projekter	2.854	24.769	8,68	5424,87	1,9
- heraf demonstrationsprojekter	51	455	8,92	211,49	4,15
- heraf kombinerede projekter	35	313	8,94	99,3	2,84
- heraf støtte til infrastruktur	114	114	1,00	123,67	1,08
- heraf samarbejdsforskning	817	6.709	8,21	504,29	0,62
- heraf sonderingspræmier	808	1.727	2,14	17,81	0,02
Stipendier	1.416	2.807	1,98	450,59	0,32
Støtte til netværk	393	6.261	15,93	732,33	1,86
Samordnede aktioner	9	116	12,89	6,54	0,73
Ledsageforanstaltninger	1037	3.065	2,96	480,56	0,46
I alt	7.534	46.336	6,15	8051,45	1,07

TABEL 1C: KONTRAKTER, DER ER INDGÅET I 2001

	KONTRAKTER, DER ER INDGÅET I 2001				
	A	B	C=B/A	D	E=D/A
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gennemsnitligt antal deltagelser pr. kontrakt	Samlet finansielt bidrag (mio. EUR)	Gennemsnitligt finansielt bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)
Aktioner med omkostningsdeling	2.628	16.457	6,26	3082,59	1,17
- heraf F&U-projekter	1.854	12.947	6,98	2686,94	1,45
- heraf demonstrationsprojekter	55	431	7,84	149,3	2,71
- heraf kombinerede projekter	80	777	9,71	119,84	1,5
- heraf støtte til infrastruktur	59	59	1,00	29,62	0,5
- heraf samarbejdsforskning	178	1.435	8,06	88,01	0,49
- heraf sonderingspræmier	402	808	2,01	8,88	0,02
Stipendier	1.116	1.122	1,01	149,29	0,13
Støtte til netværk	199	2.585	12,99	151,93	0,76
Samordnede aktioner	71	855	12,04	44,86	0,63
Ledsageforanstaltninger	965	2.414	2,50	306,97	0,32
I alt	4.979	23.433	4,71	3735,63	0,75

TABEL 2A: FORDELING PÅ AKTIONSTYPE AF KONTRAKTER INDGÅET I 2001 (I MIO. EUR)

	ALLE INDGÅEDE KONTRAKTER					AKTIONER MED OMKOSTNINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE-FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gennemsnitligt antal deltagelser pr. kontrakt	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Gennemsnitligt finansielt bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)
LIVSKVALITET	892	4531	5,08	750,15	0,84	564	674,38	213	29,33	13	11,58	42	25,31	60	9,55
Fødevarer, ernæring og sundhed	133	637	4,79	94,85	0,71	106	90,03	20	2,87	1	0,75	1	0,74	5	0,46
Bekæmpelse af infektionssygdomme	94	560	5,96	79,37	0,84	58	70,44	24	3,43	0	0,0	8	5,31	4	0,19
Cellefabrikken	128	599	4,68	130,0	1,02	90	124,17	36	5,55	0	0,0	0	0,0	2	0,27
Miljø og sundhed	41	230	5,61	38,74	0,94	33	35,28	3	0,37	1	1,94	3	1,03	1	0,12
Bæredygtig forvaltning af landbrug, fiskeri og skovbrug	203	1038	5,11	159,61	0,79	146	147,32	28	3,55	1	1,15	8	5,61	20	1,99
Befolkningens aldring og handicap	60	327	5,45	62,73	1,05	37	55,35	8	0,88	2	1,57	7	3,62	6	1,31
FTU-aktiviteter af generisk karakter	214	946	4,42	137,48	0,64	82	112,37	94	12,68	4	2,17	13	7,47	21	2,79
Støtte til infrastrukturer	19	194	10,21	47,36	2,49	12	39,43	0	0,0	4	3,99	2	1,53	1	2,42
INFORMATIONSSAMFUNDET	755	4076	5,40	867,65	1,15	467	714,93	4	0,87	42	24,46	0	0,0	242	127,38
Systemer og tjenester for borgerne	116	765	6,59	140,19	1,21	90	123,13	0	0,0	7	7,71	0	0,0	19	9,36
Nye arbejdsmetoder og e-handel	128	682	5,33	103,49	0,81	55	55,94	4	0,87	15	8,62	0	0,0	54	38,06
Multimedieindhold og -værktøjer	155	738	4,76	129,13	0,83	78	105,77	0	0,0	10	4,62	0	0,0	67	18,73
Vigtige teknologier og infrastrukturer	201	1071	5,33	299,58	1,49	134	255,93	0	0,0	2	1,37	0	0,0	65	42,28
Fællestemaer for hele programmet	60	409	6,82	96,93	1,62	40	77,68	0	0,0	3	1,15	0	0,0	17	18,1
FTU-aktiviteter af generisk karakter	92	351	3,82	78,58	0,85	67	76,75	0	0,0	5	0,98	0	0,0	20	0,86
Støtte til infrastrukturer	3	60	20,00	19,74	6,58	3	19,74	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
BÆREDYGTIG VÆKST	765	6489	8,48	1035,16	1,35	649	877,6	25	3,38	60	74,73	2	1,95	29	77,5
Innovative produkter, processer og organisation	300	2452	8,17	274,39	0,91	260	240,37	11	1,68	21	28,98	0	0,0	8	3,35
Bæredygtig mobilitet og intermodalitet	41	496	12,10	147,51	3,6	22	68,06	0	0,0	5	5,77	1	1,1	13	72,58
Land- og søtransportteknologier	78	730	9,36	103,35	1,32	71	97,57	0	0,0	5	5,37	0	0,0	2	0,41
Nye perspektiver for luftfarten	63	735	11,67	263,76	4,19	57	260,19	0	0,0	3	2,81	0	0,0	3	0,75
FTU-aktiviteter af generisk karakter	267	1849	6,93	222,9	0,83	239	211,41	14	1,7	10	8,54	1	0,85	3	0,41
Støtte til infrastrukturer	16	227	14,19	23,25	1,45	0	0,0	0	0,0	16	23,25	0	0,0	0	0,0

	ALLE INDGÅEDE KONTRAKTER					AKTIONER MED OMKOSTNINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE-FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gennemsnitligt antal deltagelser pr. kontrakt	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Gennemsnitligt finansielt bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)
ENERGI OG MILJØ	436	3332	7,64	500,18	1,15	317	462,82	0	0,0	12	11,74	10	9,34	97	16,29
MILJØ	285	2530	8,88	333,85	1,17	238	312,17	0	0,0	7	8,78	9	8,89	31	4,01
Bæredygtig forvaltning og vandkvalitet	86	642	7,47	88,49	1,03	80	85,93	0	0,0	1	1,29	0	0,0	5	1,26
Global forandring, klima og biodiversitet	71	563	7,93	85,93	1,21	52	81,42	0	0,0	2	1,34	3	1,38	14	1,78
Bæredygtig forvaltning af marine økosystemer	38	315	8,29	49,77	1,31	32	48,11	0	0,0	0	0,0	1	1,42	5	0,23
Fremtidens by og kulturarven	41	481	11,73	49,75	1,21	37	45,29	0	0,0	1	2,39	1	1,72	2	0,35
FTU-aktiviteter af generisk karakter	33	298	9,03	34,97	1,06	27	34,2	0	0,0	1	0,4	0	0,0	5	0,38
Støtte til forskningsinfrastrukturer	16	231	14,44	24,95	1,56	10	17,22	0	0,0	2	3,36	4	4,37	0	0,0
ENERGI	151	802	5,31	166,33	1,1	79	150,65	0	0,0	5	2,96	1	0,45	66	12,28
Renere energisystemer, herunder vedvarende energikilder	54	345	6,39	69,54	1,29	41	64,92	0	0,0	1	0,6	1	0,45	11	3,57
Økonomisk, effektiv energi	52	341	6,56	91,29	1,76	37	85,35	0	0,0	4	2,36	0	0,0	11	3,59
FTU-aktiviteter af generisk karakter	3	15	5,00	0,77	0,26	1	0,37	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,4
OPEI ⁵⁴	42	101	2,40	4,73	0,11	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	42	4,73
NUKLEAR ENERGI	414	1195	2,89	152,43	0,37	367	141,02	0	0,0	19	6,77	9	3,13	19	1,52
Kontrolleret termonuklear fusion	317	323	1,02	100,4	0,32	317	100,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Nuklear fission	75	643	8,57	44,43	0,59	45	37,9	0	0,0	11	3,67	7	2,1	12	0,75
FTU-aktiviteter af generisk karakter	11	57	5,18	3,43	0,31	3	1,85	0	0,0	2	1,01	0	0,0	6	0,57
Støtte til infrastrukturer	11	172	15,64	4,18	0,38	2	0,87	0	0,0	6	2,09	2	1,02	1	0,2

⁵⁴

Organisationer til fremme af energiteknologier (*Organisations for the Promotion of Energy Technologies*)

	ALLE INDGÅEDE KONTRAKTER					AKTIONER MED OMKOSTINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE-FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gennemsnitligt antal deltagelser pr. kontrakt	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Gennemsnitligt finansielt bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)
INTERNATIONAL ROLLE	320	1186	3,71	120,57	0,38	100	77,9	8	0,18	11	4,97	8	5,13	193	32,38
Lande i førtiltrædelsesfasen	29	47	1,62	4,99	0,17	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	29	4,99
NIS og CØEL i førtiltrædelsesfasen	25	107	4,28	30,56	1,22	13	6,62	0	0,0	0	0,0	1	0,78	11	23,17
Partnerlande i Middelhavsområdet	19	109	5,74	6,88	0,36	8	5,42	0	0,0	2	0,65	1	0,39	8	0,42
Udviklingslande	116	771	6,65	75,64	0,65	79	65,86	0	0,0	9	4,32	6	3,96	22	1,49
Vækstøkonomier og industrialiserede lande	11	26	2,36	1,37	0,12	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	11	1,37
Stipendier til udviklingslande	8	14	1,75	0,18	0,02	0	0,0	8	0,18	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Stipendier til forskere fra EU	0	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Koordination	112	112	1,00	0,94	0,01	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	112	0,94
INNOVATION - SMV	59	310	5,25	51,42	0,87	29	33,53	0	0,0	13	4,79	0	0,0	17	13,1
Fremme af innovation	29	211	7,28	33,53	1,16	29	33,53	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Fællesaktiviteter, innovation/SMV	30	99	3,30	17,89	0,6	0	0,0	0	0,0	13	4,79	0	0,0	17	13,1
Økonomisk og teknologisk information	0	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MENNESKELIGE POTENTIALER	1338	2314	1,73	258,07	0,19	135	100,42	866	115,52	29	12,89	0	0,0	308	29,25
Uddannelsesnet for forskere	0	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Marie Curie-stipendier	866	866	1,00	115,52	0,13	0	0,0	866	115,52	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Adgang til forskningsinfrastrukturer	81	236	2,91	54,38	0,67	75	51,79	0	0,0	6	2,6	0	0,0	0	0,0
Samfundsøkonomisk forskning	104	665	6,39	56,83	0,55	57	47,54	0	0,0	12	5,66	0	0,0	35	3,63
Offentlighedens forståelse	24	108	4,50	7,31	0,3	0	0,0	0	0,0	4	1,24	0	0,0	20	6,06
Støtte til VITEK-politikker	20	115	5,75	7,63	0,38	3	1,09	0	0,0	7	3,39	0	0,0	10	3,15
Fremme af VITEK-eksperter	207	249	1,20	12,45	0,06	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	207	12,45
FTU-aktiviteter af generisk karakter	0	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ledsageforanstaltninger	36	75	2,08	3,95	0,11	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	36	3,95
I ALT RP5 I 2001	4979	23433	4,71	3735,63	0,75	2628	3082,59	1116	149,29	199	151,93	71	44,86	965	306,97

TABEL 2B: FORDELING PÅ AKTIONSTYPE AF KONTRAKTER INDGÅET I 2001 (i %)

	ALLE INDGÅEDE KONTRAKTER					AKTIONER MED OMKOSTNINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE-FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gennemsnitligt antal deltagelser pr. kontrakt	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Gennemsnitligt finansielt bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (mio. EUR)
LIVSKVALITET	892	4531	5,08	750,15	0,84	63,23%	89,90%	23,88%	3,91%	1,46%	1,54%	4,71%	3,37%	6,73%	1,27%
Fødevarer, ernæring og sundhed	133	637	4,79	94,85	0,71	79,70%	94,92%	15,04%	3,03%	0,75%	0,79%	0,75%	0,78%	3,76%	0,48%
Bekæmpelse af infektionssygdomme	94	560	5,96	79,37	0,84	61,70%	88,75%	25,53%	4,32%	0,00%	0,00%	8,51%	6,69%	4,26%	0,24%
Cellefabrikken	128	599	4,68	130,0	1,02	70,31%	95,52%	28,13%	4,27%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,56%	0,21%
Miljø og sundhed	41	230	5,61	38,74	0,94	80,49%	91,05%	7,32%	0,96%	2,44%	5,02%	7,32%	2,67%	2,44%	0,31%
Bæredygtig forvaltning af landbrug, fiskeri og skovbrug	203	1038	5,11	159,61	0,79	71,92%	92,30%	13,79%	2,22%	0,49%	0,72%	3,94%	3,51%	9,85%	1,25%
Befolkningens aldring og handicap	60	327	5,45	62,73	1,05	61,67%	88,23%	13,33%	1,40%	3,33%	2,51%	11,67%	5,77%	10,00%	2,09%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	214	946	4,42	137,48	0,64	38,32%	81,73%	43,93%	9,22%	1,87%	1,58%	6,07%	5,44%	9,81%	2,03%
Støtte til infrastrukturer	19	194	10,21	47,36	2,49	63,16%	83,25%	0,00%	0,00%	21,05%	8,42%	10,53%	3,23%	5,26%	5,10%
INFORMATIONSSAMFUNDET	755	4076	5,40	867,65	1,15	61,85%	82,40%	0,53%	0,10%	5,56%	2,82%	0,00%	0,00%	32,05%	14,68%
Systemer og tjenester for borgerne	116	765	6,59	140,19	1,21	77,59%	87,83%	0,00%	0,00%	6,03%	5,50%	0,00%	0,00%	16,38%	6,67%
Nye arbejdsmetoder og e-handel	128	682	5,33	103,49	0,81	42,97%	54,05%	3,13%	0,84%	11,72%	8,33%	0,00%	0,00%	42,19%	36,77%
Multimedieindhold og -værktøjer	155	738	4,76	129,13	0,83	50,32%	81,92%	0,00%	0,00%	6,45%	3,58%	0,00%	0,00%	43,23%	14,50%
Vigtige teknologier og infrastrukturer	201	1071	5,33	299,58	1,49	66,67%	85,43%	0,00%	0,00%	1,00%	0,46%	0,00%	0,00%	32,34%	14,11%
Fællestemaer for hele programmet	60	409	6,82	96,93	1,62	66,67%	80,14%	0,00%	0,00%	5,00%	1,19%	0,00%	0,00%	28,33%	18,67%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	92	351	3,82	78,58	0,85	72,83%	97,66%	0,00%	0,00%	5,43%	1,25%	0,00%	0,00%	21,74%	1,09%
Støtte til infrastrukturer	3	60	20,00	19,74	6,58	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
BÆREDYGTIG VÆKST	765	6489	8,48	1035,16	1,35	84,84%	84,78%	3,27%	0,33%	7,84%	7,22%	0,26%	0,19%	3,79%	7,49%
Innovative produkter, processer og organisation	300	2452	8,17	274,39	0,91	86,67%	87,60%	3,67%	0,61%	7,00%	10,56%	0,00%	0,00%	2,67%	1,22%
Bæredygtig mobilitet og intermodalitet	41	496	12,10	147,51	3,6	53,66%	46,14%	0,00%	0,00%	12,20%	3,91%	2,44%	0,75%	31,71%	49,20%
Land- og søtransportteknologier	78	730	9,36	103,35	1,32	91,03%	94,41%	0,00%	0,00%	6,41%	5,19%	0,00%	0,00%	2,56%	0,39%
Nye perspektiver for luftfarten	63	735	11,67	263,76	4,19	90,48%	98,65%	0,00%	0,00%	4,76%	1,07%	0,00%	0,00%	4,76%	0,29%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	267	1849	6,93	222,9	0,83	89,51%	94,84%	5,24%	0,76%	3,75%	3,83%	0,37%	0,38%	1,12%	0,18%
Støtte til infrastrukturer	16	227	14,19	23,25	1,45	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

	ALLE INDGÅEDE KONTRAKTER					AKTIONER MED OMKOSTNINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE- FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagel- ser	Gennem- snitligt antal deltagel- ser. pr. kontrakt	Finansielt. bidrag fra EF (mio. EUR)	Gennem- snitligt finansielt bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt. bidrag fra EF (%)	Antal indgåede kontrak- ter	Finansielt bidrag fra EF (%)	Antal indgåede kontrak- ter	Finansiel t bidrag fra EF (%)	Antal indgåede kontrakter	Finansiel t bidrag fra EF (%)	Antal indgåede kontrak- ter	Finansielt bidrag fra EF (%)
ENERGI OG MILJØ	436	3332	7,64	500,18	1,15	72,71%	92,53%	0,00%	0,00%	2,75%	2,35%	2,29%	1,87%	22,25%	3,26%
<i>MILJØ</i>	285	2530	-{-8,88	333,85	1,17	83,51%	93,51%	0,00%	0,00%	2,46%	2,63%	3,16%	2,66%	10,88%	1,20%
Bæredygtig forvaltning og vandkvalitet	86	642	7,47	88,49	1,03	93,02%	97,12%	0,00%	0,00%	1,16%	1,46%	0,00%	0,00%	5,81%	1,43%
Global forandring, klima og biodiversitet	71	563	7,93	85,93	1,21	73,24%	94,76%	0,00%	0,00%	2,82%	1,56%	4,23%	1,60%	19,72%	2,07%
Bæredygtig forvaltning af marine økosystemer	38	315	8,29	49,77	1,31	84,21%	96,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,63%	2,86%	13,16%	0,47%
Fremtidens by og kulturarven	41	481	11,73	49,75	1,21	90,24%	91,03%	0,00%	0,00%	2,44%	4,80%	2,44%	3,47%	4,88%	0,70%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	33	298	9,03	34,97	1,06	81,82%	97,77%	0,00%	0,00%	3,03%	1,14%	0,00%	0,00%	15,15%	1,08%
Støtte til forskningsinfrastrukturer	16	231	14,44	24,95	1,56	62,50%	69,01%	0,00%	0,00%	12,50%	13,48%	25,00%	17,51%	0,00%	0,00%
ENERGI	151	802	5,31	166,33	1,1	52,32%	90,57%	0,00%	0,00%	3,31%	1,78%	0,66%	0,27%	43,71%	7,38%
Renere energisystemer, herunder vedvarende energikilder	54	345	6,39	69,54	1,29	75,93%	93,37%	0,00%	0,00%	1,85%	0,86%	1,85%	0,64%	20,37%	5,13%
Økonomisk, effektiv energi	52	341	6,56	91,29	1,76	71,15%	93,49%	0,00%	0,00%	7,69%	2,58%	0,00%	0,00%	21,15%	3,93%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	3	15	5,00	0,77	0,26	33,33%	48,04%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	66,67%	51,96%
OPET	42	101	2,40	4,73	0,11	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%
NUKLEAR ENERGI	414	1195	2,89	152,43	0,38	88,65%	92,51%	0,00%	0,00%	4,59%	4,44%	2,17%	2,05%	4,59%	1,00%
Kontrolleret termonuklear fusion	317	323	1,02	100,4	0,32	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Nuklear fission	75	643	8,57	44,43	0,59	60,00%	85,31%	0,00%	0,00%	14,67%	8,27%	9,33%	4,73%	16,00%	1,69%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	11	57	5,18	3,43	0,31	27,27%	53,86%	0,00%	0,00%	18,18%	29,43%	0,00%	0,00%	54,55%	16,71%
Støtte til infrastrukturer	11	172	15,64	4,18	0,38	18,18%	20,80%	0,00%	0,00%	54,55%	50,01%	18,18%	24,46%	9,09%	4,73%

	ALLE INDGÅEDE KONTRAKTER					AKTIONER MED OMKOSTNINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE-FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gennemsnitligt antal deltagelser pr. kontrakt	Finansielt bidrag fra EF (%)	Gennemsnitligt finansielt bidrag pr. kontrakt (%)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (%)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (%)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (%)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (%)	Antal indgåede kontrakter	Finansielt bidrag fra EF (%)
INTERNATIONAL ROLLE	320	1186	3,71	120,57	0,38	31,25%	64,61%	2,50%	0,15%	3,44%	4,12%	2,50%	4,25%	60,31%	26,86%
Lande i førtiltrædelsesfasen	29	47	1,62	4,99	0,17	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%
NIS og CØEL i førtiltrædelsesfasen	25	107	4,28	30,56	1,22	52,00%	21,66%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	4,00%	2,54%	44,00%	75,80%
Partnerlande i Middelhavsområdet	19	109	5,74	6,88	0,36	42,11%	78,69%	0,00%	0,00%	10,53%	9,51%	5,26%	5,66%	42,11%	6,14%
Udviklingslande	116	771	6,65	75,64	0,65	68,10%	87,08%	0,00%	0,00%	7,76%	5,71%	5,17%	5,24%	18,97%	1,98%
Vækstøkonomier og industrialiserede lande	11	26	2,36	1,37	0,12	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%
Stipendier til udviklingslande	8	14	1,75	0,18	0,02	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Stipendier til forskere fra EU	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Koordination	112	112	1,00	0,94	0,01	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%
INNOVATION - SMV	59	310	5,25	51,42	0,87	49,15%	65,20%	0,00%	0,00%	22,03%	9,32%	0,00%	0,00%	28,81%	25,48%
Fremme af innovation	29	211	7,28	33,53	1,16	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Fællesaktiviteter, innovation/SMV	30	99	3,30	17,89	0,6	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	43,33%	26,78%	0,00%	0,00%	56,67%	73,22%
Økonomisk og teknologisk information	0	0	0,0	0,0	0,0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
MENNESKELIGE POTENTIALE	1338	2314	1,73	258,07	0,19	10,09%	38,91%	64,72%	44,76%	2,17%	4,99%	0,00%	0,00%	23,02%	11,33%
Uddannelsesnet for forskere	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Marie Curie-stipendier	866	866	1,00	115,52	0,13	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Adgang til forskningsinfrastrukturer	81	236	2,91	54,38	0,67	92,59%	95,23%	0,00%	0,00%	7,41%	4,77%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Samfundsøkonomisk forskning	104	665	6,39	56,83	0,55	54,81%	83,65%	0,00%	0,00%	11,54%	9,96%	0,00%	0,00%	33,65%	6,39%
Offentlighedens forståelse	24	108	4,50	7,31	0,3	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	16,67%	17,02%	0,00%	0,00%	83,33%	82,98%
Støtte til VITEK-politikker	20	115	5,75	7,63	0,38	15,00%	14,29%	0,00%	0,00%	35,00%	44,43%	0,00%	0,00%	50,00%	41,27%
Fremme af VITEK-eksperise	207	249	1,20	12,45	0,06	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	0	0	0,0	0,0	0,0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ledsageforanstaltninger	36	75	2,08	3,95	0,11	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%
I ALT RP5 I 2001	4979	23433	4,71	3735,63	0,75	52,78%	82,52%	22,41%	4,00%	4,00%	4,07%	1,43%	1,20%	19,38%	8,22%

TABEL 3A: FORDELING PÅ MODTAGERTYPE AF KONTRAKTER INDGÅET I 2001 (I MIO. EUR)

	MODTAGERTYPER										heraf SMV	
	Højere uddannelsesinstitutioner		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andre ⁵⁵		I ALT			
	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser
LIVSKVALITET	355,84	1.792	294,25	1.574	58,86	819	41,2	346	750,15	4.531	55,98	760
Fødevarer, ernæring og sundhed	44,93	196	34,46	190	11,48	223	3,98	28	94,85	637	7,96	190
Bekæmpelse af infektionssygdomme	35,8	231	30,61	203	6,75	68	6,2	58	79,37	560	3,04	44
Cellefabrikken	69,73	260	43,14	196	14,38	130	2,75	13	130,0	599	15,62	136
Miljø og sundhed	18,71	88	17,42	95	1,45	30	1,17	17	38,74	230	2,23	36
Bæredygtig forvaltning af landbrug, fiskeri og skovbrug	65,61	329	65,41	346	12,5	259	16,09	104	159,61	1038	11,64	243
Befolkningens aldring og handicap	38,08	159	16,53	104	4,22	33	3,9	31	62,73	327	3,32	30
FTU-aktiviteter af generisk karakter	71,69	466	54,38	335	6,16	58	5,24	87	137,48	946	9,35	68
Støtte til infrastrukturer	11,29	63	32,29	105	1,92	18	1,86	8	47,36	194	2,82	13
INFORMATIONSSAMFUNDET	236,47	1.075	167,32	685	382,0	1.641	81,86	675	867,65	4.076	171,67	904
Systemer og tjenester for borgerne	22,02	124	23,3	111	74,97	344	19,9	186	140,19	765	40,49	206
Nye arbejdsmetoder og e-handel	21,79	142	15,7	88	48,22	306	17,77	146	103,49	682	30,58	209
Multimedieindhold og -værktøjer	39,41	207	21,79	107	48,82	244	19,11	180	129,13	738	31,9	180
Vigtige teknologier og infrastrukturer	74,16	269	64,8	209	151,45	518	9,18	75	299,58	1071	38,38	171
Fællestemaer for hele programmet	20,25	82	21,11	70	44,28	180	11,3	77	96,93	409	24,89	111
FTU-aktiviteter af generisk karakter	53,88	235	17,93	85	4,69	25	2,09	6	78,58	351	1,91	12
Støtte til infrastrukturer	4,97	16	2,68	15	9,57	24	2,52	5	19,74	60	3,52	15
BÆREDYGTIG VÆKST	192,22	1.095	265,92	1.620	521,85	3.426	55,16	348	1035,16	6.489	193,94	2.055
Innovative produkter, processer og organisation	55,41	348	82,32	545	128,62	1.471	8,04	88	274,39	2452	71,2	934
Bæredygtig mobilitet og intermodalitet	12,45	74	26,89	122	76,98	214	31,19	86	147,52	496	35,08	144
Land- og søtransportteknologier	21,48	100	29,1	148	48,06	429	4,71	53	103,35	730	16,77	235
Nye perspektiver for luftfarten	28,98	131	41,07	171	189,79	413	3,92	20	263,76	735	21,8	128
FTU-aktiviteter af generisk karakter	69,78	395	75,02	546	73,64	841	4,47	67	222,9	1849	45,89	586
Støtte til infrastrukturer	4,13	47	11,53	88	4,76	58	2,84	34	23,25	227	3,2	28

⁵⁵

Denne kategori omfatter deltagelser, som ikke har kunnet medtages under de første tre kategorier.

	MODTAGERTYPER											heraf SMV	
	Højere uddannelsesinstitutioner		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andet		I ALT				
	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	
ENERGI OG MILJØ	147,61	889	157,97	1.139	125,76	737	68,84	567	500,18	3.332	69,43	572	
MILJØ	136,07	804	144,03	1.012	34,62	451	19,13	263	333,85	2.530	31,82	399	
Bæredygtig forvaltning og vandkvalitet	36,19	185	35,71	202	12,31	192	4,27	63	88,49	642	12,32	180	
Global forandring, klima og biodiversitet	38,05	227	43,56	292	1,42	25	2,9	19	85,93	563	1,85	22	
Bæredygtig forvaltning af marine økosystemer	23,5	128	20,52	125	4,84	50	0,91	12	49,77	315	3,88	45	
Fremtidens by og kulturarven	16,35	99	17,17	139	9,36	115	6,86	128	49,75	481	9,42	101	
FTU-aktiviteter af generisk karakter	13,91	100	13,42	117	5,26	58	2,38	23	34,97	298	3,22	42	
Støtte til infrastrukturer	8,07	65	13,65	137	1,44	11	1,8	18	24,95	231	1,13	9	
ENERGI	11,54	85	13,94	127	91,14	286	49,7	304	166,32	802	37,61	173	
Renere energisystemer, herunder vedvarende energikilder	3,89	32	5,7	44	36,36	137	23,59	132	69,54	345	20,75	87	
Økonomisk, effektiv energi	7,48	48	6,57	56	53,82	129	23,42	108	91,29	341	15,99	65	
FTU-aktiviteter af generisk karakter	0,04	1	0,29	5	0,17	5	0,27	4	0,77	15	0,21	6	
OPET	0,13	4	1,38	22	0,79	15	2,42	60	4,72	101	0,66	15	
NUKLEAR ENERGI	8,81	102	105,73	432	3,11	186	34,8	475	152,44	1.195	40,30	40	
Kontrolleret termonuklear fusion	2,56	36	80,98	205	0,49	52	16,37	30	100,4	323	0,86	3	
Nuklear fusion	4,95	61	22,5	211	2,62	130	14,36	241	44,43	643	39,44	37	
FTU-aktiviteter af generisk karakter	0,64	4	1,21	12	0,0	4	1,58	37	3,43	57	0,0	0	
Støtte til infrastrukturer	0,66	1	1,04	4	0,0	0	2,49	167	4,18	172	0,0	0	
INTERNATIONAL ROLLE	42,75	505	45,61	475	3,43	75	28,78	131	120,57	1.186	4,16	60	
Lande i førtiltrædelsesfasen	1,31	13	3,42	16	0,03	2	0,23	16	4,99	47	0,03	2	
NIS og CØEL, ikke i tiltrædelsesfasen	2,77	38	3,64	50	0,57	10	23,58	9	30,56	107	0,63	15	
Partnerlande i Middelhavsområdet	3,22	36	2,23	38	0,72	16	0,7	19	6,88	109	0,58	12	
Udviklingslande	34,63	338	35,57	319	1,71	37	3,72	77	75,64	771	2,61	23	
Vækstøkonomier og industrialiserede lande	0,13	5	0,37	10	0,36	7	0,51	4	1,37	26	0,28	5	
Stipendier til udviklingslande	0,13	8	0,05	5	0,0	1	0,0	0	0,18	14	0,0	1	
Stipendier til forskere fra EU	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	
Koordination	0,56	67	0,32	37	0,02	2	0,04	6	0,94	112	0,02	2	

	MODTAGERTYPER										heraf SMV	
	Højere uddannelses-institutioner		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andet		I ALT			
	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser
INNOVATION - SMV	8,22	23	9,97	56	17,39	119	15,84	112	51,42	310	21,02	141
Fremme af innovation	3,58	16	8,68	49	11,89	88	9,38	58	33,53	211	14,53	109
Fællesaktiviteter, innovation/SMV	4,64	7	1,29	7	5,51	31	6,46	54	17,89	99	6,49	32
Økonomisk og teknologisk information	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
MENNESKELIGE POTENTIALE	136,92	1.257	100,6	829	12,0	108	8,55	120	258,07	2.314	11,93	126
Uddannelsesnet for forskere	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Marie Curie-stipendier	68,9	545	37,6	272	8,61	45	0,41	4	115,52	866	5,64	34
Adgang til forskningsinfrastrukturer	19,01	88	34,55	135	0,66	9	0,16	4	54,38	236	0,74	8
Samfundsøkonomisk forskning	35,55	392	17,95	227	0,39	9	2,94	37	56,83	665	1,94	21
Offentlighedens forståelse	1,7	21	2,06	37	1,32	22	2,23	28	7,31	108	1,27	21
Støtte til VITEK-politikker	3,09	50	3,19	40	0,6	13	0,75	12	7,63	115	0,98	9
Fremme af VITEK-ekspertise	6,89	131	4,2	96	0,02	1	1,34	21	12,45	249	1,14	28
FTU-aktiviteter af generisk karakter	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ledsageforanstaltninger	1,78	30	1,05	22	0,39	9	0,73	14	3,95	75	0,21	5
I ALT	1128,83	6.738	1147,36	6.810	1124,41	7.111	335,03	2.774	3735,64	23.433	528,13	4.658

TABEL 3B: FORDELING PÅ MODTAGERTYPE AF KONTRAKTER INDGÅET I 2001 (i %)

	MODTAGERTYPER										heraf SMV	
	Højere uddannelsesinstitutioner		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andre ⁵⁶		I ALT			
	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser
LIVSKVALITET	47,44%	39,55%	39,23%	34,74%	7,85%	18,08%	5,49%	7,64%	100,00%	100,00%	7,46%	16,77%
Fødevarer, ernæring og sundhed	47,37%	30,77%	36,33%	29,83%	12,10%	35,01%	4,20%	4,40%	100,00%	100,00%	8,40%	29,83%
Bekæmpelse af infektionssygdomme	45,11%	41,25%	38,57%	36,25%	8,50%	12,14%	7,82%	10,36%	100,00%	100,00%	3,83%	7,86%
Cellefabrikken	53,64%	43,41%	33,19%	32,72%	11,06%	21,70%	2,11%	2,17%	100,00%	100,00%	12,01%	22,70%
Miljø og sundhed	48,28%	38,26%	44,96%	41,30%	3,74%	13,04%	3,02%	7,39%	100,00%	100,00%	5,75%	15,65%
Bæredygtig forvaltning af landbrug, fiskeri og skovbrug	41,11%	31,70%	40,98%	33,33%	7,83%	24,95%	10,08%	10,02%	100,00%	100,00%	7,29%	23,41%
Befolkningens aldring og handicap	60,70%	48,62%	26,35%	31,80%	6,73%	10,09%	6,22%	9,48%	100,00%	100,00%	5,30%	9,17%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	52,15%	49,26%	39,56%	35,41%	4,48%	6,13%	3,81%	9,20%	100,00%	100,00%	6,80%	7,19%
Støtte til infrastrukturer	23,84%	32,47%	68,17%	54,12%	4,06%	9,28%	3,93%	4,12%	100,00%	100,00%	5,94%	6,70%
INFORMATIONSSAMFUNDET	27,25%	26,37%	19,28%	16,81%	44,03%	40,26%	9,43%	16,56%	100,00%	100,00%	19,79%	22,18%
Systemer og tjenester for borgerne	15,71%	16,21%	16,62%	14,51%	53,48%	44,97%	14,19%	24,31%	100,00%	100,00%	28,88%	26,93%
Nye arbejdsmetoder og e-handel	21,06%	20,82%	15,17%	12,90%	46,60%	44,87%	17,17%	21,41%	100,00%	100,00%	29,55%	30,65%
Multimedieindhold og -værktøjer	30,52%	28,05%	16,88%	14,50%	37,81%	33,06%	14,80%	24,39%	100,00%	100,00%	24,70%	24,39%
Vigtige teknologier og infrastrukturer	24,75%	25,12%	21,63%	19,51%	50,55%	48,37%	3,06%	7,00%	100,00%	100,00%	12,81%	15,97%
Fællestemaer for hele programmet	20,89%	20,05%	21,78%	17,11%	45,68%	44,01%	11,65%	18,83%	100,00%	100,00%	25,68%	27,14%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	68,56%	66,95%	22,82%	24,22%	5,97%	7,12%	2,66%	1,71%	100,00%	100,00%	2,43%	3,42%
Støtte til infrastrukturer	25,15%	26,67%	13,58%	25,00%	48,49%	40,00%	12,78%	8,33%	100,00%	100,00%	17,85%	25,00%
BÆREDYGTIG VÆKST	18,57%	16,87%	25,69%	24,97%	50,41%	52,80%	5,33%	5,36%	100,00%	100,00%	18,74%	31,67%
Innovative produkter, processer og organisation	20,19%	14,19%	30,00%	22,23%	46,87%	59,99%	2,93%	3,59%	100,00%	100,00%	25,95%	38,09%
Bæredygtig mobilitet og intermodalitet	8,44%	14,92%	18,23%	24,60%	52,18%	43,15%	21,15%	17,34%	100,00%	100,00%	23,78%	29,03%
Land- og søtransportteknologier	20,78%	13,70%	28,16%	20,27%	46,50%	58,77%	4,55%	7,26%	100,00%	100,00%	16,22%	32,19%
Nye perspektiver for luftfarten	10,99%	17,82%	15,57%	23,27%	71,96%	56,19%	1,48%	2,72%	100,00%	100,00%	8,26%	17,41%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	31,30%	21,36%	33,65%	29,53%	33,04%	45,48%	2,00%	3,62%	100,00%	100,00%	20,59%	31,69%
Støtte til infrastrukturer	17,74%	20,70%	49,58%	38,77%	20,48%	25,55%	12,19%	14,98%	100,00%	100,00%	13,76%	12,33%

⁵⁶

Denne kategori omfatter deltagelser, som ikke har kunnet medtages under de første tre kategorier.

	MODTAGERTYPER										heraf SMV	
	Højere uddannelsesinstitutioner		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andet		I ALT			
	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser
ENERGI OG MILJØ	29,51%	26,68%	31,58%	34,18%	25,14%	22,12%	13,76%	17,02%	100,00%	100,00%	13,88%	17,17%
MILJØ	40,76%	31,78%	43,14%	40,00%	10,37%	17,83%	5,73%	10,40%	100,00%	100,00%	9,53%	15,77%
Bæredygtig forvaltning og vandkvalitet	40,90%	28,82%	40,36%	31,46%	13,91%	29,91%	4,83%	9,81%	100,00%	100,00%	13,92%	28,04%
Global forandring, klima og biodiversitet	44,28%	40,32%	50,69%	51,87%	1,65%	4,44%	3,38%	3,37%	100,00%	100,00%	2,15%	3,91%
Bæredygtig forvaltning af marine økosystemer	47,22%	40,63%	41,23%	39,68%	9,72%	15,87%	1,83%	3,81%	100,00%	100,00%	7,80%	14,29%
Fremtidens by og kulturarven	32,87%	20,58%	34,51%	28,90%	18,82%	23,91%	13,80%	26,61%	100,00%	100,00%	18,94%	21,00%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	39,77%	33,56%	38,38%	39,26%	15,04%	19,46%	6,82%	7,72%	100,00%	100,00%	9,21%	14,09%
Støtte til infrastrukturer	32,33%	28,14%	54,71%	59,31%	5,76%	4,76%	7,20%	7,79%	100,00%	100,00%	4,53%	3,90%
ENERGI	6,94%	10,60%	8,38%	15,84%	54,80%	35,66%	29,88%	37,91%	100,00%	100,00%	22,61%	21,57%
Renere energisystemer, herunder vedvarende energikilder	5,59%	9,28%	8,19%	12,75%	52,29%	39,71%	33,93%	38,26%	100,00%	100,00%	29,84%	25,22%
Økonomisk, effektiv energi	8,20%	14,08%	7,20%	16,42%	58,95%	37,83%	25,65%	31,67%	100,00%	100,00%	17,52%	19,06%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	5,19%	6,67%	37,65%	33,33%	22,44%	33,33%	34,72%	26,67%	100,00%	100,00%	27,50%	40,00%
OPET	2,69%	3,96%	29,19%	21,78%	16,82%	14,85%	51,30%	59,41%	100,00%	100,00%	13,94%	14,85%
NUKLEAR ENERGI	5,78%	8,54%	69,36%	36,15%	2,04%	15,56%	22,83%	39,75%	100,00%	100,00%	26,43%	3,35%
Kontrolleret termonuklear fusion	2,55%	11,15%	80,66%	63,47%	0,49%	16,10%	16,30%	9,29%	100,00%	100,00%	0,86%	0,93%
Nuklear fusion	11,14%	9,49%	50,64%	32,81%	5,90%	20,22%	32,32%	37,48%	100,00%	100,00%	88,77%	5,75%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	18,66%	7,02%	35,28%	21,05%	0,00%	7,02%	46,06%	64,91%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%
Støtte til infrastrukturer	15,74%	0,58%	24,77%	2,33%	0,00%	0,00%	59,49%	97,09%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%
INTERNATIONAL ROLLE	35,46%	42,58%	37,83%	40,05%	2,84%	6,32%	23,87%	11,05%	100,00%	100,00%	3,45%	5,06%
Lande i førtiltrædelsesfasen	26,19%	27,66%	68,55%	34,04%	0,67%	4,26%	4,60%	34,04%	100,00%	100,00%	0,67%	4,26%
NIS og CØEL, ikke i tiltrædelsesfasen	9,07%	35,51%	11,90%	46,73%	1,88%	9,35%	77,15%	8,41%	100,00%	100,00%	2,08%	14,02%
Partnerlande i Middelhavsområdet	46,84%	33,03%	32,44%	34,86%	10,48%	14,68%	10,24%	17,43%	100,00%	100,00%	8,49%	11,01%
Udviklingslande	45,79%	43,84%	47,03%	41,37%	2,27%	4,80%	4,92%	9,99%	100,00%	100,00%	3,46%	2,98%
Vækstøkonomier og industrialiserede lande	9,36%	19,23%	27,17%	38,46%	26,54%	26,92%	36,94%	15,38%	100,00%	100,00%	20,18%	19,23%
Stipendier til udviklingslande	73,00%	57,14%	27,00%	35,71%	0,00%	7,14%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%	0,00%	7,14%
Stipendier til forskere fra EU	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Koordination	59,03%	59,82%	34,21%	33,04%	2,15%	1,79%	4,61%	5,36%	100,00%	100,00%	2,15%	1,79%

	MODTAGERTYPER										heraf SMV	
	Højere uddannelsesinstitutioner		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andet		I ALT			
	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser	Bidrag	Deltagelser
INNOVATION - SMV	15,98%	7,42%	19,39%	18,06%	33,83%	38,39%	30,81%	36,13%	100,00%	100,00%	40,87%	45,48%
Fremme af innovation	10,67%	7,58%	25,89%	23,22%	35,45%	41,71%	27,98%	27,49%	100,00%	100,00%	43,32%	51,66%
Fællesaktiviteter, innovation/SMV	25,93%	7,07%	7,20%	7,07%	30,78%	31,31%	36,09%	54,55%	100,00%	100,00%	36,27%	32,32%
Økonomisk og teknologisk information	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
MENNESKELIGE POTENTIALE	53,05%	54,32%	38,98%	35,83%	4,65%	4,67%	3,31%	5,19%	100,00%	100,00%	4,62%	5,45%
Uddannelsesnet for forskere	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Marie Curie-stipendier	59,64%	62,93%	32,55%	31,41%	7,46%	5,20%	0,35%	0,46%	100,00%	100,00%	4,88%	3,93%
Adgang til forskningsinfrastrukturer	34,96%	37,29%	63,53%	57,20%	1,22%	3,81%	0,29%	1,69%	100,00%	100,00%	1,37%	3,39%
Samfundsøkonomisk forskning	62,55%	58,95%	31,59%	34,14%	0,69%	1,35%	5,17%	5,56%	100,00%	100,00%	3,42%	3,16%
Offentlighedens forståelse	23,26%	19,44%	28,18%	34,26%	18,05%	20,37%	30,52%	25,93%	100,00%	100,00%	17,42%	19,44%
Støtte til VITEK-politikker	40,46%	43,48%	41,84%	34,78%	7,89%	11,30%	9,81%	10,43%	100,00%	100,00%	12,83%	7,83%
Fremme af VITEK-eksptertise	55,36%	52,61%	33,71%	38,55%	0,17%	0,40%	10,76%	8,43%	100,00%	100,00%	9,15%	11,24%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Ledsageforanstaltninger	45,03%	40,00%	26,51%	29,33%	9,84%	12,00%	18,61%	18,67%	100,00%	100,00%	5,24%	6,67%
I ALT	30,22%	28,75%	30,71%	29,06%	30,10%	30,35%	8,97%	11,84%	100,00%	100,00%	14,14%	19,88%

TABEL 4: FORDELING PR. LAND AF FORSLAG INDKOMMET I 2001 - DELTAGELSER PR. SÆRPROGRAM

	DEN EUROPÆISKE UNION															
	BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt
Livskvalitet	787	663	2564	697	1558	2189	279	2199	18	1299	567	465	502	886	2755	17428
Informationssamfundet	505	190	1859	1238	1294	1292	218	1768	46	513	396	268	335	402	1444	11768
Bæredygtig vækst	658	287	2609	619	1439	1837	139	1786	23	1068	400	472	366	628	1934	14265
Energi-miljø	737	862	3143	1215	1843	2174	246	2162	30	1473	767	655	529	858	2709	19403
- heraf miljø	422	431	1735	722	1069	1330	143	1452	22	861	398	407	334	478	1670	11474
- heraf energi	315	431	1408	493	774	844	103	710	8	612	369	248	195	380	1039	7929
Nuklear energi	74	12	193	13	87	159	5	48	0	71	13	2	62	72	132	943
- heraf fission	74	12	190	12	87	158	5	48	0	70	13	2	60	72	132	935
- heraf fusion	0	0	3	1	0	1	0	0	0	1	0	0	2	0	0	8
International rolle	102	49	166	79	145	234	14	192	1	127	86	74	18	55	214	1556
Innovation - SMV	71	87	412	123	304	213	51	327	15	98	85	119	49	52	275	2281
Menneskeligt potentiale	339	203	1281	274	575	1280	111	903	5	610	246	165	128	296	1528	7944
I ALT	3273	2353	12227	4258	7245	9378	1063	9385	138	5259	2560	2220	1989	3249	10991	75588

	KANDIDATLANDE OG ASSOCIEREDE LANDE																		
	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL	I alt
Livskvalitet	80	47	304	84	291	56	57	16	373	78	123	130	24	68	2	387	451	274	2845
Informationssamfundet	98	112	223	37	148	29	34	4	252	125	70	82	5	20	3	157	272	191	1862
Bæredygtig vækst	79	21	286	20	146	30	27	7	398	130	71	135	7	10	3	265	231	132	1998
Energi-miljø	159	77	350	114	296	56	69	57	586	189	133	216	41	42	6	639	453	177	3660
- heraf miljø	107	52	211	83	218	40	46	41	381	136	93	121	30	39	2	409	252	117	2378
- heraf energi	52	25	139	31	78	16	23	16	205	53	40	95	11	3	4	230	201	60	1282
Nuklear energi	7	0	55	1	38	1	0	0	8	11	31	7	0	0	0	8	45	0	211
- heraf fission	7	0	55	1	38	0	0	0	8	11	31	7	0	0	0	8	43	0	209
- heraf fusion	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
International rolle	23	5	14	2	30	3	3	7	23	14	5	27	27	0	0	26	26	9	244
Innovation - SMV	17	12	57	27	58	16	19	5	62	16	30	33	0	7	0	38	14	46	457
Menneskeligt potentiale	50	14	101	18	96	15	17	6	158	41	29	39	6	10	0	103	257	100	1060
I ALT	513	288	1390	303	1103	206	226	102	1860	604	492	669	110	157	14	1623	1749	929	12337

TABEL 5A: FORDELING PR. LAND AF KONTRAKTER INDGÅET I 2001 - DELTAGELSER PR. SÆRPROGRAM

	DEN EUROPÆISKE UNION															
	BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt
Livskvalitet	149	186	559	137	295	589	83	403	5	322	114	80	128	203	724	3977
Informationssamfundet	177	60	586	296	273	516	52	520	12	194	108	79	97	124	494	3588
Bæredygtig vækst	281	144	1013	192	494	850	76	680	7	431	157	157	171	243	1019	5915
Energi-miljø	120	149	417	157	237	372	32	286	6	255	109	74	91	141	391	2837
- heraf miljø	90	99	322	112	169	298	25	245	3	189	65	57	64	94	315	2147
- heraf energi	30	50	95	45	68	74	7	41	3	66	44	17	27	47	76	690
Nuklear energi	97	14	200	7	92	184	4	82	0	49	20	10	49	65	127	1000
- heraf fission	64	4	97	0	57	111	0	29	0	19	3	2	27	13	74	500
- heraf fusion	16	5	82	4	16	37	1	44	0	15	12	7	15	42	28	324
International rolle	47	15	67	17	44	70	11	64	0	61	14	27	21	21	96	575
Innovation - SMV	13	5	42	12	33	25	5	44	1	5	9	8	2	15	36	255
Menneskeligt potentiale	92	53	315	63	140	354	30	205	3	151	58	44	33	81	450	2072
I ALT	976	626	3199	881	1608	2960	293	2284	34	1468	589	479	592	893	3337	20219

	KANDIDATLANDE OG ASSOCIEREDE LANDE																		
	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL	I alt
Livskvalitet	8	5	33	13	31	11	8	1	33	8	15	8	1	29	0	111	113	72	500
Informationssamfundet	15	24	26	6	28	14	10	0	48	16	3	19	5	3	2	46	117	48	430
Bæredygtig vækst	16	1	37	5	35	4	3	2	81	27	22	28	1	4	3	125	105	52	551
Energi-miljø	15	10	39	16	32	10	10	2	39	17	15	19	3	11	1	105	59	22	425
- heraf miljø	10	7	32	11	26	7	9	2	30	11	13	14	2	11	0	81	44	22	332
- heraf energi	5	3	7	5	6	3	1	0	9	6	2	5	1	0	1	24	15	0	93
Nuklear energi	5	1	35	0	31	5	0	0	7	9	24	5	0	0	0	2	55	0	179
- heraf fission	5	1	22	0	20	2	0	0	3	0	21	2	0	0	0	0	34	0	110
- heraf fusion	0	0	2	0	6	3	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	15	0	29
International rolle	3	2	4	3	10	1	1	3	11	7	7	5	6	2	0	14	8	7	94
Innovation - SMV	4	2	8	2	6	3	1	0	10	2	3	7	0	2	0	3	0	2	55
Menneskeligt potentiale	13	2	17	13	37	6	4	1	26	9	8	14	1	1	0	29	36	18	235
I ALT	79	47	199	58	210	54	37	9	255	95	97	105	17	52	6	435	493	221	2469

TABEL 5B: FORDELING PR. LAND AF KONTRAKTER INDGÅET I 2001 - DELTAGELSER PR. AKTIONSTYPE OG PR. MODTAGERTYPE

Antal deltagelser pr. aktionstype	DEN EUROPÆISKE UNION															
	BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt
Aktioner med omkostningsdeling	637	455	2390	662	1199	2147	201	1635	26	1022	411	341	424	642	2185	14377
- heraf F&U-projekter	525	345	1879	551	832	1820	148	1260	18	734	287	231	350	516	1684	11180
- heraf demonstrationsprojekter	10	30	64	5	43	53	6	28	2	42	18	7	3	26	52	389
- heraf kombinerede projekter	28	16	112	31	57	87	9	73	2	75	43	12	20	35	93	693
- heraf støtte til infrastruktur	2	3	9	1	4	10	1	3	1	5	0	0	1	5	9	54
- heraf samarbejdsforskning	43	39	196	35	179	126	26	171	2	101	40	54	35	47	229	1323
- heraf sonderingspræmier	29	22	130	39	84	51	11	100	1	65	23	37	15	13	118	738
Stipendier	32	24	146	23	67	194	13	78	0	100	23	6	7	41	326	1080
Støtte til netværk	142	84	301	76	142	241	31	242	0	165	48	65	74	107	425	2143
Samordnede aktioner	37	27	66	25	63	80	11	70	1	53	20	14	31	49	104	651
Ledsageforanstaltninger	128	36	296	95	137	298	37	259	7	128	87	53	56	54	297	1968
I alt	976	626	3199	881	1608	2960	293	2284	34	1468	589	479	592	893	3337	20219

Antal deltagelser pr. modtagertype	BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt
Højere uddannelsesinstitutioner	289	153	772	263	418	504	134	557	1	410	163	135	168	338	1437	5667
Forskningscentre (inkl. FFC)	266	201	980	238	418	1186	44	703	8	478	146	116	218	185	586	5773
Virksomhedssektor	256	192	1175	304	551	957	76	767	20	426	174	159	146	241	980	6424
Andre ⁵⁷	165	80	272	76	221	313	39	257	5	154	106	69	60	129	334	2280
I alt	976	626	3199	881	1608	2960	293	2284	34	1468	589	479	592	893	3337	20219
heraf SMV	174	132	663	212	406	499	65	553	16	313	134	123	84	150	635	4159

57

Denne kategori omfatter deltagelser, som ikke har kunnet medtages under de første tre kategorier.

Antal deltagelser pr. aktionstype	KANDIDATLANDE OG ASSOCIEREDE LANDE																		
	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL	I alt
Aktioner med omkostningsdeling	42	32	122	41	123	27	18	1	166	54	52	55	7	40	5	295	372	178	1630
- heraf F&U-projekter	34	27	104	35	96	15	15	1	127	46	47	43	6	24	4	226	337	139	1326
- heraf demonstrationsprojekter	1	0	1	0	3	2	1	0	2	1	0	4	0	1	0	12	9	1	38
- heraf kombinerede projekter	1	0	5	3	6	2	0	0	9	1	2	4	1	5	0	23	13	5	80
- heraf støtte til infrastruktur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2	5
- heraf samarbejdsforskning	3	3	4	1	11	5	0	0	17	0	2	0	0	7	0	25	13	20	111
- heraf sonderingspræmier	3	2	8	2	7	3	2	0	11	6	1	4	0	3	1	6	0	11	70
Stipendier	1	1	1	0	1	1	0	0	2	0	0	2	0	0	0	12	6	9	36
Støtte til netværk	12	4	35	2	33	4	5	3	21	13	18	20	4	7	0	72	57	14	324
Samordnede aktioner	2	0	11	1	10	2	3	1	9	5	10	2	1	3	0	23	25	5	113
Ledsageforanstaltninger	22	10	30	14	43	21	11	4	57	23	17	26	5	2	1	33	33	15	367
I alt	79	47	199	58	210	55	37	9	255	95	97	105	17	52	6	435	493	221	2470
Antal deltagelser pr. modtagertype	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL	I alt
Højere uddannelsesinstitutioner	20	11	44	28	42	13	10	0	86	22	18	35	8	14	0	98	196	85	730
Forskningscentre (inkl. FFC)	26	4	68	9	89	11	13	1	80	34	44	30	5	18	0	149	123	42	746
Virksomhedssektor	20	15	40	9	47	15	5	2	42	18	16	19	2	13	4	148	135	81	631
Andet	13	17	47	12	32	16	9	6	47	21	19	21	2	7	2	40	39	13	363
I alt	79	47	199	58	210	55	37	9	255	95	97	105	17	52	6	435	493	221	2470
heraf SMV	17	15	33	9	42	14	4	2	33	18	10	24	1	11	0	83	90	55	461

TABEL 6: SAMARBEJDSFORBINDELSER MELLEM LANDENE I KONTRAKTER INDGÅET I 2001

		Den Europæiske Union																Associerede lande og kandidatlande																I alt					
		BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL	I alt			
Den Europæiske Union	BE	305	236	1267	321	657	1306	123	805	20	668	189	194	226	309	1295	7921	22	8	96	12	97	7	19	6	88	41	57	48	8	13	1	150	191	59	8844	BE	Den Europæiske Union	
	DK	236	203	741	206	360	610	102	500	9	504	135	120	214	314	959	5213	11	6	51	14	55	15	16	4	69	25	18	30	3	18	0	232	142	33	5955	DK		
	DE	1267	741	2562	899	1739	3713	328	2639	39	1827	880	550	693	1143	4555	23575	88	30	309	33	267	87	48	7	332	101	170	136	20	45	9	535	790	238	26820	DE		
	EL	321	206	899	442	604	825	99	1012	11	436	180	228	269	237	1047	6816	69	55	64	18	65	11	14	6	64	67	39	31	17	13	1	184	137	109	7780	EL		
	ES	657	360	1739	604	1032	1993	208	1859	12	751	262	399	324	526	2102	12828	44	38	134	17	106	18	17	7	121	51	57	74	11	35	2	262	290	95	14207	ES		
	FR	1306	610	3713	825	1993	2828	282	2540	36	1529	464	513	554	785	3538	21516	52	28	227	19	165	28	53	9	262	108	72	85	17	32	4	589	668	199	24133	FR		
	IE	123	102	328	99	208	282	51	262	5	189	61	57	79	106	529	2481	3	1	24	7	41	6	4	2	27	13	15	21	3	10	1	74	41	20	2794	IE		
	IT	805	500	2639	1012	1859	2540	262	1819	28	1128	352	526	452	726	2967	17615	84	40	164	20	141	24	16	13	199	61	71	125	12	21	2	421	444	191	19664	IT		
	LU	20	9	39	11	12	36	5	28	2	16	12	9	7	15	34	255	1	1	2	1	2	3	3	1	4	1	1	2	0	1	0	10	6	1	295	LU		
	NL	668	504	1827	436	751	1529	189	1128	16	787	324	323	399	575	2086	11542	38	13	146	24	157	18	19	6	158	63	76	68	8	26	0	351	272	120	13105	NL		
	AT	189	135	880	180	262	464	61	352	12	324	333	93	149	240	547	4221	32	4	68	10	120	17	14	3	58	54	72	44	4	12	3	91	121	22	4970	AT		
	PT	194	120	550	228	399	513	57	526	9	323	93	159	118	134	659	4082	17	7	40	6	45	4	11	1	58	24	18	21	4	13	1	149	99	31	4631	PT		
	FI	226	214	693	269	324	554	79	452	7	399	149	118	227	366	708	4785	24	3	48	30	69	16	13	2	70	22	44	25	2	23	0	238	114	40	5568	FI		
	SV	309	314	1143	237	526	785	106	726	15	575	240	134	366	331	1354	7161	21	6	72	31	67	11	21	2	79	20	31	46	3	38	0	287	170	61	8127	SV		
	UK	1295	959	4555	1047	2102	3538	529	2967	34	2086	547	659	708	1354	3110	25490	52	36	303	43	234	45	42	11	307	98	182	177	9	64	3	962	568	199	28825	UK		
I alt		7921	5213	23575	6816	12828	21516	2481	17615	255	11542	4221	4082	4785	7161	25490	84846	558	276	1748	285	1631	310	310	80	1896	749	923	933	121	364	27	4535	4053	1418	105063	I alt		
Associerede lande og kandidatlande	BG	22	11	88	69	44	52	3	84	1	38	32	17	24	21	52	558	20	5	21	6	22	7	7	2	14	41	17	11	4	1	0	16	14	3	769	BG	Associerede lande og kandidatlande	
	CY	8	6	30	55	38	28	1	40	1	13	4	7	3	6	36	276	5	11	7	4	5	2	2	4	12	5	2	5	3	1	0	1	2	25	372	CY		
	CZ	96	51	309	64	134	227	24	164	2	146	68	40	48	72	303	1748	21	7	52	11	60	11	8	3	36	27	53	23	2	2	0	38	42	16	2160	CZ		
	EE	12	14	33	18	17	19	7	20	1	24	10	6	30	31	43	285	6	4	11	16	10	18	11	3	16	6	6	9	1	5	0	13	4	4	428	EE		
	HU	97	55	267	65	106	165	41	141	2	157	120	45	69	67	234	1631	22	5	60	10	47	10	10	3	48	35	49	24	2	2	0	38	42	11	2049	HU		
	LV	7	15	87	11	18	28	6	24	3	18	17	4	16	11	45	310	7	2	11	18	10	18	23	2	22	9	6	5	0	4	0	11	4	4	466	LV		
	LT	19	16	48	14	17	53	4	16	3	19	14	11	13	21	42	310	7	2	8	11	10	23	3	2	23	7	5	5	1	2	0	13	4	3	439	LT		
	MT	6	4	7	6	7	9	2	13	1	6	3	1	2	2	11	80	2	4	3	3	3	2	2	0	4	3	1	4	2	1	0	1	2	4	121	MT		
	PL	88	69	332	64	121	262	27	199	4	158	58	58	70	79	307	1896	14	12	36	16	48	22	23	4	83	30	25	22	3	3	0	56	45	10	2348	PL		
	RO	41	25	101	67	51	108	13	61	1	63	54	24	22	20	98	749	41	5	27	6	35	9	7	3	30	18	29	23	4	1	0	15	13	5	1020	RO		
	SK	57	18	170	39	57	72	15	71	1	76	72	18	44	31	182	923	17	2	53	6	49	6	5	1	25	29	29	28	2	2	0	18	31	3	1229	SK		
	SI	48	30	136	31	74	85	21	125	2	68	44	21	25	46	177	933	11	5	23	9	24	5	5	4	22	23	28	26	2	3	0	23	25	7	1178	SI		
	TR	8	3	20	17	11	17	3	12	0	8	4	4	2	3	9	121	4	3	2	1	2	0	1	2	3	4	2	2	0	0	0	1	3	8	159	TR		
	IS	13	18	45	13	35	32	10	21	1	26	12	13	23	38	64	364	1	1	2	5	2	4	2	1	3	1	2	3	0	18	0	46	5	5	465	IS		
	LI	1	0	9	1	2	4	1	2	0	0	3	1	0	0	3	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	29	LI		
NO	150	232	535	184	262	589	74	421	10	351	91	149	238	287	962	4535	16	1	38	13	38	11	13	1	56	15	18	23	1	46	0	241	93	28	5187	NO			
CH	191	142	790	137	290	668	41	444	6	272	121	99	114	170	568	4053	14	2	42	4	42	4	4	2	45	13	31	25	3	5	2	93	131	36	4551	CH			
IL	59	33	238	109	95	199	20	191	1	120	22	31	40	61	199	1418	3	25	16	4	11	4	3	4	10	5	3	7	8	5	0	28	36	72	1662	IL			
I alt		8844	5955	26820	7780	14207	24133	2794	19664	295	13105	4970	4631	5568	8127	28825	105063	769	372	2160	428	2049	466	439	121	2348	1020	1229	1178	159	465	29	5187	4551	1662	107663			
		BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL	I alt			
Den Europæiske Union																		Kandidatlande og associerede lande																					

TABEL 7: FINANSIERING AF DET FEMTE RAMMEPROGRAM

	Beløb 1999-2002 (mio. EUR)	Forpligtelser 2001 (mio. EUR)
Livskvalitet og forvaltning af bioressourcer	2413	635
Et brugervenligt informationssamfund	3600	936
Konkurrence- og bæredygtig vækst	2705	702,6
Energi, miljø og bæredygtig udvikling	2125	570,2
<i>Miljø og bæredygtig udvikling</i>	<i>1083</i>	<i>291,6</i>
<i>Energi</i>	<i>1042</i>	<i>278,6</i>
Befæstelse af EF-forskningens internationale rolle	475	135,9
Fremme af innovation og tilskyndelse til små og mellemstore virksomheders deltagelse	363	110
Udvikling af det menneskelige forskningspotentiale og den samfundsøkonomiske videnbase	1280	325,3
Direkte aktioner (FFC)	739	181
I alt 5.RP-EF	13700	3596
Nuklear forskning	979	255,3
<i>Kontrolleret termonuklear fusion</i>	<i>788</i>	<i>199,0</i>
<i>Nuklear fission</i>	<i>191</i>	<i>56,3</i>
Direkte aktioner (FFC)	281	68,7
I alt 5.RP-Euratom	1260	324
I ALT 5.RP EF+EURATOM	14960	3920

TABEL 8A: FORPLIGTELSE TIL FÆLLESSKABSFORSKNINGEN I PERIODEN 1984-2002 (LØBENDE PRISER)

Opgørelse pr. 12.9.2002.

ÅR	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01 ⁵⁸	02 ⁵⁹	I ALT
RP 1984-87	593,0	735,0	874,0	701,8	260,8	101,1	4,9													3270,6
RP 1987-91				188,1	810,6	1241,3	1596,9	1270,7	230,9	14,8	3,9	0,2								5357,4
RP 1990-94 ⁶⁰								296,0	2160,5	2079,5	2014,7	1,0								6551,7
RP 1994-98												2982,5	3153,5	3485,6	3499,3					13120,9
RP 1998-02																3337,5	3607,4	3870,8	4055,0	14870,7
FTU-PROGRAMMER	593,0	735,0	874,0	889,9	1071,4	1342,4	1601,8	1566,7	2391,4	2094,3	2018,6	2983,7	3153,5	3485,6	3499,3	3337,5	3607,4	3870,8	4055,0	43171,3
APAS				49,4	56,6	69,8	113,1	168,8	308,4	440,2	571,8	2,1								1780,2
FTU+APAS	593,0	735,0	874,0	939,3	1128,0	1412,2	1714,9	1735,5	2699,8	2534,5	2590,4	2985,8	3153,5	3485,6	3499,3	3337,5	3607,4	3870,8	4055,0	44951,5
SPRINT							16,0	16,0	17,0											49,0
EKSF							17,5	17,5	17,5	17,5	17,5									87,5
80% af THERMIE							36,0	118,4	128,9	139,2	145,6									568,1
Forskning i alt ⁶¹	593,0	735,0	874,0	939,3	1128,0	1412,2	1784,4	1887,4	2863,2	2691,2	2753,5	2985,8	3153,5	3485,6	3499,3	3337,5	3607,4	3870,8	4055,0	45656,1

4269 dvs. 2,42% af budgettet

7151 dvs. 3,18% af budgettet

11980 dvs. 4,05% af budgettet

15878 dvs. 4,02% af budgettet

18370 dvs. 4,16% af budgettet

EF-BUDGET (løbende priser)	28905	29925	35842	38392	43080	42569	45057	56111	61232	67760	65929	75355	82125	85028	86523	91645	74907	92116	96846
FTU-programmer i % af	2,1	2,5	2,4	2,3	2,5	3,2	3,6	2,8	3,9	3,1	3,1	4,0	3,8	4,1	4,0	3,6	4,8	4,2	4,2
Forskning i alt i % af	2,1	2,5	2,4	2,4	2,6	3,3	4,0	3,4	4,7	4,0	4,2	4,0	3,8	4,1	4,0	3,6	4,8	4,2	4,2

⁵⁸ Foreløbige betalinger i 2001.

⁵⁹ Budget for 2002.

⁶⁰ For RP 1994-1998 er anført beløbene som vedtaget efter EU's udvidelse.

⁶¹ FTU + THERMIE + EKSF + SPRINT + APAS

TABEL 8B: FORPLIGTELSE TIL FÆLLESSKABSFORSKNINGEN I PERIODEN 1984-2002 (FASTE 2000-PRISER)

Opgørelse pr. 12.9.2002.

ÅR	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01 ⁶²	02 ⁶³	I ALT
RP 1984-87	986,7	1153,8	1326,3	1030,5	369,9	136,4	6,3													5009,9
RP 1987-91				276,2	1149,8	1675,2	2063,2	1561,1	274,2	17,3	4,5	0,2								7021,7
RP 1990-94								363,6	2565,9	2435,0	2315,7	1,1								7681,3
RP 1994-98 ⁶⁴												3385,4	3465,4	3727,9	3679,6					14258,3
RP 1998-02																3426,6	3607,4	3802,4	3906,6	14743,0
FTU-PROGRAMMER	986,7	1153,8	1326,3	1306,7	1519,7	1811,6	2069,5	1924,7	2840,1	2452,3	2320,2	3386,7	3465,4	3727,9	3679,6	3426,6	3607,4	3802,4	3906,6	48714,2
APAS				72,5	80,3	94,2	146,1	207,4	366,3	515,5	657,2	2,4								2141,9
FTU+APAS	986,7	1153,8	1326,3	1379,2	1600,0	1905,8	2215,6	2132,1	3206,4	2967,8	2977,4	3389,1	3465,4	3727,9	3679,6	3426,6	3607,4	3802,4	3906,6	50856,1
SPRINT							20,7	19,7	20,2											60,6
EKSF							22,6	21,5	20,8	20,5	20,1									105,5
80% af THERMIE							46,5	145,5	153,1	163,0	167,4									675,5
Forskning i alt ⁶⁵	986,7	1153,8	1326,3	1379,2	1600,0	1905,8	2305,4	2318,8	3400,5	3151,3	3164,9	3389,1	3465,4	3727,9	3679,6	3426,6	3607,4	3802,4	3906,6	51697,7

6446 dvs. 2,41% af budgettet

9509 dvs. 3,15% af budgettet

14341 dvs. 4,04% af budgettet

17427 dvs. 4,02% af budgettet

18423 dvs. 4,15% af budgettet

EF-BUDGET (2000-priser)	48095	46978	54388	56376	61106	57448	58213	68932	72722	79344	75780	85533	90247	90939	90981	94091	74907	90487	93301
FTU-programmer i % af	2,1	2,5	2,4	2,3	2,5	3,2	3,6	2,8	3,9	3,1	3,1	4,0	3,8	4,1	4,0	3,6	4,8	4,2	4,2
Forskning i alt i % af	2,1	2,5	2,4	2,4	2,6	3,3	4,0	3,4	4,7	4,0	4,2	4,0	3,8	4,1	4,0	3,6	4,8	4,2	4,2
Deflationsfaktorer ⁶⁶	0,601	0,637	0,659	0,681	0,705	0,741	0,774	0,814	0,842	0,854	0,87	0,881	0,91	0,935	0,951	0,974	1,000	1,018	1,038
Årlig inflation %		6,0	3,5	3,3	3,6	5,1	4,5	5,2	3,5	1,4	1,9	1,3	3,3	2,7	1,7	2,4	2,7	1,8	2,0

⁶² Foreløbige betalinger i 2001.

⁶³ Budget for 2002.

⁶⁴ For RP 1994-1998 er anført beløbene som vedtaget efter EU's udvidelse.

⁶⁵ FTU + THERMIE +EKSF + SPRINT + APAS

⁶⁶ Fra og med 1995 er der anvendt deflatorer, hvor der er taget hensyn til EU's udvidelse fra 12 til 15 medlemsstater. (KOM(96)65). De er skønsmæssige for 2002.

TABEL 9: ANVENDTE LANDEKODER

Den Europæiske Union	
BE	Belgien
DK	Danmark
DE	Tyskland
EL	Grækenland
ES	Spanien
FR	Frankrig
IE	Irland
IT	Italien
LU	Luxembourg
NL	Nederlandene
AT	Østrig
PT	Portugal
FI	Finland
SV	Sverige
UK	Det Forenede Kongerige
Kandidatlande og associerede lande	
BG	Bulgarien
CY	Cypern
CZ	Den Tjekkiske Republik
EE	Estland
HU	Ungarn
LV	Letland
LT	Litauen
MT	Malta
PL	Polen
RO	Rumænien
SK	Slovakiet
SI	Slovenien
TR	Tyrkiet
IS	Island
LI	Liechtenstein
NO	Norge
CH	Schweiz
IL	Israel

BILAG II

KOM(2000) 6 af 18. januar 2000:

Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget "Mod et europæisk forskningsrum"

KOM(2000) 612 af 4. oktober 2000:

Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget "Realisering af det europæiske forskningsrum: retningslinjer for EU's indsats inden for forskning (2002-2006)"

KOM(2001) 94 af 21. februar 2001:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Det Europæiske Fællesskabs flerårige rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2002-2006) som bidrag til realiseringen af det europæiske forskningsrum.

Forslag til Rådets afgørelse om Det Europæiske Atomenergifællesskabs flerårige rammeprogram for forskning og uddannelse (2002-2006) som bidrag til realiseringen af det europæiske forskningsrum.

SEC(2001) 356 af 27. februar 2001:

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene "*A European Research Area for Infrastructures*"

SEK(2001) 434 af 12. marts 2001:

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene "*Kortlægning af fremragende kompetence inden for forskning og teknologisk udvikling i Europa*"

SEK(2001) 771 af 15. maj 2001:

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene "*Kvinder og videnskab - kønsperspektivet som løftestang for en reform af videnskaben*"

KOM(2001) 282 af 30. maj 2001:

Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet "*Rammeprogrammet og det europæiske forskningsrum: iværksættelse af artikel 169 og etablering af netsamarbejde mellem de nationale forskningsprogrammer*"

KOM(2001) 279 af 30. maj 2001:

Forslag til Rådets beslutninger om særprogrammer til gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration 2002-2006

Forslag til Rådets beslutning om særprogrammer til gennemførelse af Det Europæiske Atomenergifællesskabs rammeprogram for forskning og uddannelse 2002-2006

KOM(2001) 331 af 20. juni 2001:

Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet *"En mobilitetsstrategi for det europæiske forskningsrum"*

SEK(2001) 1002 af 20. juni 2001:

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene *"Rapport om benchmarking af national forskningspolitik"*

KOM(2001) 346 af 25. juni 2001:

Meddelelse fra Kommissionen *"Det europæiske forskningsrums internationale dimension"*

KOM(2001) 500 af 10. september 2001:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om deltagelsesregler for virksomheder, forskningscentre og universiteter og regler for formidling af forskningsresultater gældende under gennemførelsen af Det Europæiske Fællesskabs rammeprogram 2002-2006

SEK(2001) 1414 af 14. september 2001:

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene *"Innovationsresultattavle for 2001"*

KOM(2001) 549 af 3. oktober 2001:

Meddelelse fra Kommissionen *"Det europæiske forskningsrums regionale dimension"*

KOM(2001) 594 af 17. oktober 2001:

Ændret forslag til Rådets beslutning om vedtagelse af et særprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration 2002-2006 med henblik på integration og styrkelse af det europæiske forskningsrum

SEK(2000) 1973 af 14. november 2000:

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene *"Videnskab, samfund og borgere i Europa"*

KOM(2001) 709 af 22. november 2001:

Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Det Europæiske Fællesskabs sjette flerårige rammeprogram for forskning, teknologiudvikling og demonstration 2002-2006 som bidrag til realiseringen af det europæiske forskningsrum (2002-2006)

Forslag til Rådets afgørelse om Det Europæiske Atomenergifællesskabs sjette flerårige rammeprogram for forskning og uddannelse som bidrag til realiseringen af det europæiske forskningsrum (2002-2006)

KOM(2002) 43 af 30. januar 2002:

Ændret forslag til Rådets beslutning om særprogrammer til gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs sjette flerårige rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2002-2006)

Ændret forslag til Rådets beslutning om særprogrammer til gennemførelse af Det Europæiske Atomenergifællesskabs sjette rammeprogram for forskning og demonstration (2002-2006)

SEK(2002) 129 af 30. januar 2002:

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene "*Benchmarking af national FTU-politik: de første resultater*"